BOSTON PUBLIC LIBRARY
CHIEF OF BOOK SELECTION DT
REFERENCE DIVISION
COPLEY SQ BOSTON MASS 16

Katalikas, kurs neremia katalikiškos spaudos, neturi teisės vadintis geru Bažnyčios vaiku.
Vyskupas Kelleris.

DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVIŲ R. K. SVENTO JUOZAPO DARBININKŲ SĄJUNGOS ORGANAS

DARBININKAS
Lithuanian Semi-Weekly Newspaper
Published every TUESDAY and FRIDAY
366 Broadway, S. Boston 27, Mass.

VOL. XXXIV. No. 77. Redakcijai Tel. SO 8-6608 ANTRADIENIS (Tuesday), SPALIŲ (October), 11 D., 1949 M. Administracijai Tel. SO 8-2680 SIX CENTS.

Dabarties Pastabos

- **Atakuojamas Acheson'as**
- **Argi karas jau čia pat?**
- **Teko ir Lilienthal'iui**
- **Keistas sutapimas**

●

Prezidentui Trumanui paskelbus žinią apie tai, kad sovietai jau turi atominę bombą, kaip matyti iš spaudos, Washingtone jaučiamas didokas sujudimas ir ieškojimas "kaltininkų", kurie tiesioginiai ar netiesioginiai pasitarnavo sovietams, kad pastarieji, per taip nenumatytai trumpą laiką, galėjo sužinoti atominės bombos paslaptį ir tą baisųjį ginklą pasigaminti.

Štai, kaip praneša lenkų dienraštis "Kuryer Polski" Nr. 226, leidžiamas Milwaukee, Wis., kai kurie kongresmanai pradėjo atakuoti net JAV-bių užs. reik. Sekretorių Achesoną, kaltindami jį už perdideles simpatijas Sovietų Rusijai ir visa siela atsidavimą Didž. Britanijai.

Reprezentantų Rūmuose, kongresmanai: Shafer ir Hoffman (abu Mich. resp.) pareiškė, kad jie negalį suprasti tokio reiškinio, kodėl sekretorius Achesonas paradoksališkai visada palaiko raudonuosius ir visomis išgalėmis veda kraštutiniai probritišką politiką. Jų žodžiais tariant, Sekretorius D. Acheson Valstybės Departamente priklauso prosovietiškai klikai, kuri užblokavo pagalbos teikimą nacionalinei Kinijai kovoje prieš komunistus, o britams, esą, jis pasiruošęs atiduoti viską, nežiūrint jei tas sudarytų nuostolius ir savam kraštui...

Kiek tokiuose teigimuose yra tiesos — sunku pasakyti, tačiau reikia turėti ir tokį faktą prieš akis, kad raudonieji JAV-bių vyriausybės sluoksniuose niekad netrūko sau gerų "prietelių". Prisimintina Jalta, Teheranas, kur net pats valdžios galva yra daręs reverансus nepasotinamam Stalinui...

●

To paties dienraščio "Kuryer Polski" sekančiam numeryje, skaitome sensacingą žinią iš Buenos Aires, Argentinos sostinės. Amerikiečių korespondentas, Ernie Hill, iš to krašto praneša, jog Argentinos vyriausybės sluoksniuose, o taip pat sausumos armijoj ir jūrų laivyne vyraująs įsitikinimas, jog trečiasis pasaulinis karas tarp Vakarų ir Sovietų Rusijos prasidėsiąs nevėliau, kaip 60 dienų laikotarpy. Karinė psichika argentiniečiuose esanti labai aukštam stovy. Kariniams daliniams, esą, įsakyta būti pasiruošiusiems. Apie tai parašęs ir valdžios oficiozas "La Epoca".

Minimo korespondento žodžiais, kai užklausi kurį nors Argentinos kad ir aukštą pareigūną: "Iš kur tokia prielaida susidaryta, kad karas gali kilti tuojau?" Jis atsako: "O, tas dalykas kiekvienam gali būti suprantamas ir jis nekelia abejonių"...

Jeigu, esą, karas kiltų nors šiandien ar rytoj, Argentinoje tas nesukeltų jokio nusistebėjimo, pastebi minimas korespondentas.

Tačiau JAV-bių valdžia į tokius spėliojimus žiūrinti ironiškai.

●

Gi JAV-ių senatorius Hickenlooper — vis dar tebepuola Atominės Komisijos Pirmininką Dawid E. Lilienthalį. Pagal jo tvirtinimą, esą, ne kas kitas, tik tas asmuo padėjo sovietams taip greitai pasigaminti ir atominę bombą. Jis daręs trukdymus FBI pareigūnams patikrinti 4,000 darbininkų, dirbančių prie atominių bombų gamybos, lojalumą ir pan.

Taigi, dabar susiprantama ieškoti kaltininkų visur, tik jau gal kiek vėloka. Raudonieji nesiskaitė su jokiomis priemonėmis nei išlaidomis, kad tik tas paslaptis išvogus, o amerikiečiai — į tai žiūrėjo pro pirštus.

Ne be reikalo vienas mano geras prietelius, neseniai atvykęs į JAV, tarp kita ko, savam laiške taip apatiškai išsitaria: "O, kokia čia gera dirva komunizmui plisti! Norėtųsi net klausti: "Quo vadis, Amerika?"...

●

Dienraštis "Draugas" Nr. 225, iš IX. 26, kolumnoje: "Iš arti ir toli", štai taip parašė: "Kanados lietuvių skyrius "Naujienose" paskutiniuoju laiku yra ypatingai nukreiptas prieš Kanadoj gyvenančius katalikus. Straipsniai dažnai neišlaiko elementariausių kultūringumo bei padorumo dėsnių."

Tektų patvirtinti šitą teigimą, kad iš tikrųjų taip yra ir, kartu, nusistebėti keistu sutapimu. "Naujienų" pradėtoji akcija prieš katalikus visiškai sutapo su pagriežtintomis priemonėmis prieš tikinčiuosius ir dvasiškiją už geležinės uždangos.

Pr. Al.

VEL IŠKILO NAUJAS DP BILIUS

Washington, D. C. — Kaip žinoma, jau seniai kalba apie naują DP (Išvietintų Žmonių) bilių.

Pagal naują bilių, jeigu jis būtų Senato priimtas ir Prezidento pasirašytas, tai į Jung. Valstybes būtų įleista 339,000 išvietintų žmonių. Pagal dabartinį įstatymą iki birželio 30 d., 1950 m. gali būti įvežta 205,000 išvietintų žmonių.

Dėl naujo DP biliaus pramatoma daug ginčų. Kaikurie senatoriai yra labai priešingi įsileisti daugiau tremtinių. Senatorius Pat McCarran, kuris dabar yra Europoje, prisiuntė kablegramą, sakydamas, kad būtų "padaryta didelė klaida padidinant išvietintų žmonių skaičių". Tačiau kiti senatoriai kitaip galvoja, ir jie mano, kad naujas bilius gali būti be didelių ginčų priimtas.

TREČIASIS KARAS PRASIDĖJĘS

Hong Kong, Kinija — Gen. Chiang Kai-shek, kiniečių nacionalistų vadas, sako, kad trečiasis pasaulinis karas prasidėjęs nuo to laiko kai Rusija pradėjo puolimo karą prieš Kiniją.

Chiang atsišaukia į Vakarų Valstybes, kad jos imtųsi :ygių sulaikyti Rusiją.

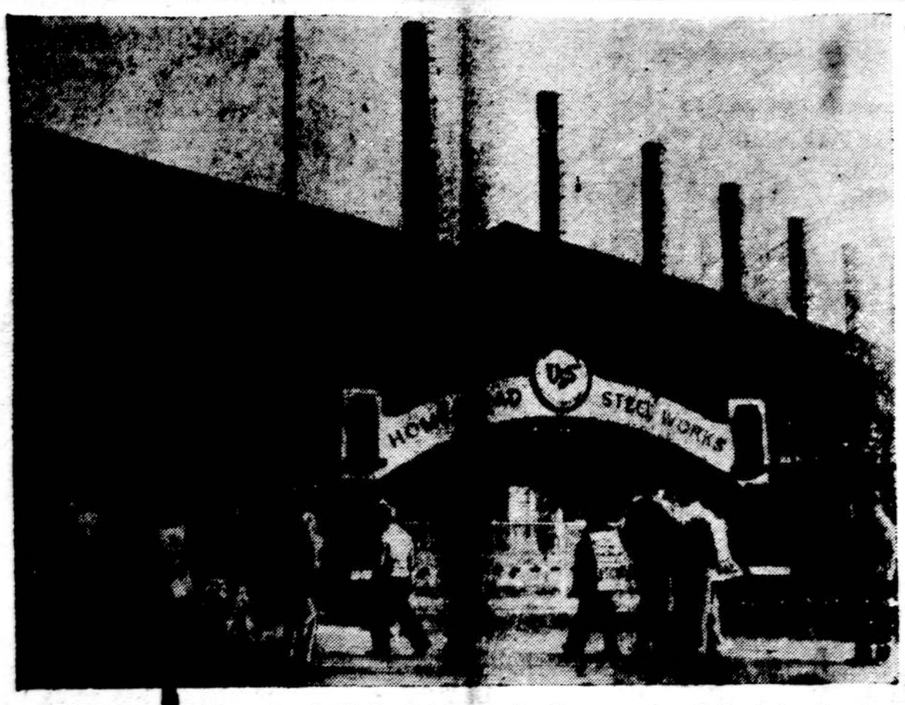

Pikietuotojai renkasi iš įvairių miesto kampų su plakatais, kuriuose įrašyti pensijų reikalavimai, prieš Homestead Works Carregie Illinois Steel Corporation dirbtuvių vartus Pittsburgh'e. Dabartiniu laiku streikuoja apie pusė milijono plieno pramonės darbininkų, siekdami pensijų reikalavimų patenkinimo.

ADF PRIEŠINASI RUSIJOS UŽGLOSTYMUI

St. Paul, Minn. — Amerikos Darbo Feleracijos—Tarptautinis Darbo Santykių Komitetas įspėja visus ir pasisako prieš Rusijos imperializmo užglostymo politiką.

ADF Komitetas yra įsitikinęs, kad šios krizės metu Rusijos imperializmo užglostymas gali padaryti labai daug žalos ne tik kitiems, bet ir patiems užglostytojams.

ŠV. PATRICK'O KATEDRA PAKELIAMA Į BAZILIKĄ

Iš Romos pranešama, kad Šv. Patrick'o katedra New York Šv. Tėvo pakeliama į baziliką. Tai bus pirmutinė bazilika vakariniame žemės pusrutulyje ir antroji už Europos ribų.

POTVYNIAI, SNIEGAS, ŠALTIS, KARŠTIS PALIETĖ JUNG. VALSTYBES

Pereitą šeštadienį vakarinėse valstijose buvo nepaprastūs įvykiai. Potvyniai ir gilus sniegas nusinešė dviejų žmonių gyvybes ir šimtai gyventojų nukentėjo.

Kitose vietose buvo šaltis ir karštis.

Figl's Partija Laimi Rinkimus

Socialistai antroje vietoje. – Komunistai visai susmuko.

Vienna, Austrija— Sekmadienį, spalių 9 d. įvyko rinkimai. Dar negalutinai susikaityti balsai aiškiai parodo, kad kanclerio Leopold Figl'o [illegible] partija gavo 47 nuošimtį iš 2,000,000 suskaitytų balsų. Socialistai gavo 35.5 nuošimtį ir Nepriklausomų Lygų (kraštutiniai dešinieji) — remiami buvusiųjų nacių — gavo 11 nuošimtį. Komunistai gi gavo tik 5.5 nuošimtį.

Distriktuose, kur jau balsai suskaityti, Liaudies partija laimėjo 30 vietų parlamento žemuose rūmuose, socialistai 17 ir nepriklausomų lyga 5. Komunistai negavo nė vienos vietos.

Nacių remiama lyga nustebino visus savo galia. Dėl komunistų susmukimo niekas neaistebi ir džiaugiasi, kad balsuotojai pažįsta komunistus kaipo krašto išdavikus.

Nacionalizmas Sulaikys Raudonųjų Agresiją

New York — Senatorius Owen Brewster iš Maine pareiškė, kad Ispanijos vadas Generalisimo Francisco Franco esą pasakęs, kad nacionalizmas daugelyj kraštų sulaikys Rusijos agresiją.

AMERIKOS AMBASADORIAI SUVAŽIUOS Į LONDONĄ

Washington, D. C. — Jung. Valstybių valstybės departamentas iškvietė savo ambasadorius iš 7 Rytinių Europos kraštų suvažiuoti į Londoną spalių 24-25 dd. š. m. ir pasikalbėti apie Jung. Valstybių užsienio politiką su Sovietų Rusija, Lenkija, Čekoslovakija, Vengrija, Rumunija, Bulgarija ir Jugoslavija.

Kaip žinoma, Sovietų Rusija dabar veda smarkią propagandą prieš Jung. Valstybes. Taigi mūsų krašto vyriausybei yra svarbu prieš tą propagandą reaguoti ir suvienodinti užsienio politiką Rytiniuose Europos kraštuose.

Išdrįso Pasakyti Tiesos Žodį Rusams

Lake Success — Britų atstovas Jung. Tautų politiniame komitete išdrįso viešai pasmerkti bolševikų elgesį jų pavergtuose kraštuose, pavadindamas jį lygiai tokiu pat žiauriu ir nežmonišku, kaip ir kai kurie nacių veiksmai.

Vietoje svastikos (nacių vėliavos su kabliuotu kryžiumi), visur Rytų Europos valstybėse iškilusi raudonoji vėliava, po kuria bolševikai tebetęsia iki šiolei nacių žiaurumus.

Tas britų atstovas yra Hartley Shawcrois, kuris Niurenburgo Tribunole sėdėjo su rusų prokurorais, kaltino ir pasmerkė mirtį nacių vyriausiuosius vadus už žiaurumus, kacetus, masines žmonių žudynes ir kitus prieš žmoniškumą veiksmus, bet pakišo po stalu visą medžiagą, kuri buvo pasiekusi Tribunolą, liečiančią negirdėtu žiaurumu iššudymą lenkų belaisvių karininkų Katyne.

Jis tada, turbūt, puikiai žinojo to žiauriausiojo pasaulio istorijoje darbo įvykdytojus, tačiau politiniais išskaičiavimais tai nutylėjo.

Visiems Lietuviams Žinotina

New York, N. Y. — Kiekvienas lietuvis gali įsigyti parodos bilietą iš bilietų platintojų. Bilietai gaunami visose lietuvių kolonijose pas platintojus.

Jei kas iš anksto nebūtų bilieto įsigiįęs, jį gali įsigyti Parodos sekretoriate, Claridge Hotel, 104 kambarys, Broadway at 44th Street.

Parodos Sekretoriatas.

Stipriai Policijos Saugojamas Čekoslovakijos Miestas

Vatikano miestas—Spalio 9 d. Vatikano radijas pranešė, kad Čekoslovakijos policija stipria apsaugos juosta apjuosė nedidelį, apie 1000 gyventojų, miestelį Svatyian Podskalon, kuriame randasi katalikų aukštesnioji mokykla, ruošianti mokykloms mokytojus. Tas miestelis esąs visiškai dabartiniu metu atskirtas nuo pasaulio.

Koks yra tokios izoliacijos tikslas, radijo pranešėjui nėra žinoma, bet spėja, kad tos mokyklos įvairios patalpos bus panaudojamos patalpinti dideliam skaičiui areštuotųjų, kurie buvo suimti praeitos, savaitės pabaigoje Pragoje.

Praeitą savaitę iš ketvirtadienio į penktadienio naktį Pragoje komunistinė policija įvykdė masinius areštus, laike kurių buvo areštuota apie 5000 žmonių, kurių tarpe ir pats Pragos miesto burmistras, kuris yra komunistas.

Raudonųjų Vedybų Dekretas Lenkijoje

Varšuva, Lenkija — Lenkijos ir Čekoslovakijos bendra komisija priėmė vedybų įstatymą tokį pat, kaip yra Rusijoje. Būtent, kad susitarusioji pora pirmiau turi apsivesti civiliai - komunistiniai, o tik po to, jeigu nori, bažnyčioje.

Pagal raudonųjų įstatymą ir nelegaliai gimusieji vaikai bus skaitomi lygiai legaliais, kaip ir iš vedusių šeimų.

Rytinė Vokiečių Valdžia Yra "Košelė Rusijos Rankose"

Hamburgas, Vokietija — Vakarų Vokietijos kancleris Dr. Konrad Adenauer, kalbėdamas apie "Rytinę Vokiečių Demokratinę Respubliką", pareiškė, kad toji respublika yra "košelė Rusijos rankose".

Dr. Adenauer pažadėjo 18,000,000 vokiečių Rusijos zonoje, kad "mes niekad jūsų neapleisime".

Vokiečiai labai gerai žino, kad naujoji "demokratinė vokiečių respublika" yra rusų kontrolėje taip, kaip jie kontroliuoja Rumuniją, Bulgariją, Lenkiją, Čekoslovakiją ir kitus kraštus.

Masiniai Areštai Čekoslovakijoj

Praga, Čekoslovakija — Raudonųjų komunistų valdžia skelbia, kad jai pavyko susekti prieš valstybinį sąmokslą. Sąmoksliininkai veikė pogrindyj.

Sakoma, kad tarp 2,500 ir 7,000 asmenų — advokatų, gydytojų ir smulkiųjų biznierių dingo Pragoje be žinios. Tūkstančiai areštuota visame krašte.

Masiniai areštai daromi visame krašte. Čekoslovakijos komunistinė valdžia esą įsitikinus, kad Jung. Valstybių Armija bus įvelta į tą pogrindinį veikimą.

Komunistinės valdžios agentai smarkiausiai siaučia Bruenn, Moravijoj, Pilsene, Bohemijoj, ir Zilinoj, Slovakijoj. Tačiau ir komunistų partijoj prasidėjęs bruzdėjimas. Sakoma, kad vadai pradėjo varžytis už vietas.

Berlyno atgaivinimui reikalinga stambi paskola

Berlynas, Vokietija — Sakoma, kad Rusijos blokada tiek padarė žalos Vakarų Berlyno sekcijai, kad dabar jo industriją ir finansus atgaivinti reikalinga $250,000,000 paskola.

Rusija Įsteigė Vokiečių Respubliką Berlyne

Panaikino Sovietų Kontrolę. – Paliko Savo Agentus

Berlynas — Sovietų Rusija įsteigė taip vadinamą "Vokiečių Liaudies Respubliką" Rytinėjs Vokietijoje, kuri buvo Rusijos kontrolėje.

Dabar paskelbė, kad ji Berlyno kontrolę panaikina, ištraukia savo ginkluotas jėgas ir paveda patiems vokiečiams valdytis. Tačiau visiems yra žinoma, kad tai paprastas komunistinis burbulas. Rusija paliko savo agentus, kurie kontroliuoja "Vokiečių Demokratinę Respubliką".

Rusija paskelbė, kad toji naujoji "respublika" publiką" Rytinėje Vokietijos respublika ir, jos valdžia yra sudaryta iš "visų partijų".

Suprantama, kad dabar komunistų valstijos valdžia reikalaus, kad Vakarų Valstybės ištrauktų savo jėgas iš Berlyno, kaip kad padarė rusai ir paliktų Berlyną valdyti patiems vokiečiams.

PREL. JONO BALKŪNO MALDA BALFo SEIME

Spalio 7 d., 1949, Philadelphia, Pa.

Mes susirinkę Amerikos Lietuvių atstovai į Bendro Amerikos Lietuvių Šalpos Fondo seimą stojame Tavo akyvaizdoje, Viešpatie Visagali Dieve, ir prašome Tavęs: lenk Tavo tiesai mūsų protus, Tavo gėriui — mūsų valias, Tavo grožiui — mūsų jausmus. Meilės duok mūsų tarimuose — maldaujame, ištvermės darbuose suteik — prašome, ir palaimos mūsų vadams — šaukiamės.

Šioj skaudžioj valandoj negalime užmiršti mūsų brolius Lietuvoj, kalinčius Siberijoje ir ištremtuosius Europoje. Saugok ir globok pasilikusius Tėvynėje. Stiprink ir drąsink išvežtuosius į vergijos plotus Tolymuose Rytuose. Ramink ir guosk tremtyje laukiančius mūsų pagalbos. Neduok palūžti jiems po sunkia tremtinio našta. Teik išminties ir jėgų dirbantiems Tėvynės išlaisvinimui ir gerovei. O gyvybę paaukojusiems už Tautą ir Tėvynę duok amžinąjį atsilsį.

Apsaugok Aukščiausis, tą mylimą šalį,
Kur mūsų sodybos, kur bočių kapai.
Juk tėviška Tavo malonė daug gali,
Mes Tavo per amžius šios žemės vaikai.
Neapleisk, Aukščiausis, mūsų ir brangios Tėvynės,
Maloningas ir galingas per visas gadynes.

AMEN.

Visuotinasis Kongresas "Prieangy"

Didysis istorinis įvykis — Visuotinas Amerikos Lietuvių Kongresas— jau čia pat. Lapkričio 4-5-6 d.d. Hotel New Yorker patalpose New Yorke posėdžiaus "Amerikos Lietuvos" atstovai. Daugelis draugijų jau išrinko savo atstovus, daugelis jau paskyrė aukas, bet didžiuma rinks atstovus ir organizuos piniginę talką spalių mėnesio eigoje.

KONGRESO POSĖDŽIŲ EIGA

Mūsų Kongresas posėdžiaus Hotel New Yorker didžiojoje salėje, Grand Ballroom. Hotelis stovi 8-tos Avenue ir 34-tos gatvės kampe — veik skersai gatvės nuo didžiosios Pennsylvania geležinkelio stoties. Viešbutį pasiekti galima 8th Avenue požeminiu geležinkeliu, 7th Ave. IRT, arba 6th Avenus Independent ir BMT traukiniais.

Viešbutis rezervavo Kongreso reikalams 700 kambarių. Rezervacijai kortelės jau atspausdintos ir siuntinėjamos į kolonijas. Delegatų registravimas prasidės lapkričio 3 d. vakare — Kongreso išvakarėse. Kongreso darbų metu registracija vyks salės prieangy, "foyer". Rengimo komiteto nariai budės "Parlor A" kambary.

Pagrindiniai Kongreso darbai vyks penktadieny vakare bus baigus, lapkričio 5 d. ir šeštadieny, lapkričio 4 ir 5 dienomis. Jei reikės, posėdžiai bus tęsiami sekmadieny, lapkričio 6 d.

Šiuo metu ALT Vykdomasis Komitetas baigia tvarkyti darbotvarkę. Ji bus paskelbta kaip tik galutinai paaiškės referentų pavardės. Jau dabar yra žinoma, kad Kongrese kalbės eilė žymių valstybininkų ir veikėjų, ir kad bent keturi mūsų visuomenininkai skaitys referatus pagrindiniais tautai rūpimais klausimais.

PRAMOGOS

Atstovų laukia darbymetė. Betgi nenorim jų sveikatos pakirsti nuolatiniu posėdžiavimu: bus progų ir savitarpy arčiau susipažinti.

Tuo tikslu, pirmosios dienos posėdžius baigus, lapkričio 4 d. tarp 5:30 ir 8:00 val. organizuojamas "priėmimas". Erdvioje salėje atstovai, galės senus bičiulius susitikti, naujų draugų įsigyti, pasišnekučiuoti.

Atstovams dar nenorint skirstytis, pradės rinktis jaunuomenės būriai: nuo 9 val. vak. Juozo Tamošaičio - Thomas orkestras "šokdins" jaunus ir senus savo lietuviškų ir amerikoniškų šokių garsais.

Antrosios dienos darbo kietas. Vėl bus progos išgirsti žymius kalbėtojus: sočiai pavalgius, jausis kaip posėdžių salėje, tik negalima "pataisymų" ir "įnešimų" daryti.

Galop, sekmadienio vakare bus muzikos ir literatūros vakaras. Tenka pažymėti, kad tiek šokių, tiek muzikos - literatūros komisijas sudaro jaunimas.

SUSIKAUPIMO VALANDA

Lietuvio sunkius darbus ne tiktai prakaitas ir daina lydi. Ne: nuo senų senovės lietuvis gyvena taikoje su Dievu ir prašo dangiškos palaimos savo didesniems pasirįžimams. Jis nešaukia, kaip kad seniau maskolius ar vokietis savo piktadariavime, kad "Dievas su mumis!" — jis prašo Dievo malonės ir įkvėpimo savo geriems žygdarbiams, kuriuos jis pats ruošiasi vykdyti ir ginti.

Todėl, sekmadienį, lapkričio 6 d. 4 val. po piet bent 5,000 lietuvių susirinks Šv. Patriko didingoje katedroje ant 5th Ave. New Yorke — pasimelsti už Lietuvą, už savo garbingą kitų niekinamą, ir persekiojamą tautą, už žuvusius Lietuvos laisvės kovotojus, ir prašyti Galybių Viešpaties, kad pagreitintų Lietuvos išsivadavimą. Katedroje bus katalikiškos pamaldos. Tikimasi, kad tuo pačiu metu, kitoje miesto daly, susirinks ir reformatai lietuviai protestantų bažnyčioje, maldauti Dievo palaimos tiems žygdarbiams, kuriuos jie su savo broliais katalikais išvien vykdys.

TRUMPOS KONGRESO ŽINUTĖS

Reikalinga Stenografių

Kongreso darbų stenografavimui reikalinga pora ekspertų, mokančių lietuviškai stenografuoti.

Kandidatai ar kandidatės maloniai prašomi kreiptis į **Lithuanian American Congress Committee,** 3012 Woolworth Building, New York 7, N. Y. nurodant savo patyrimą. Tai bus trijų dienų darbas.

Priimami Skelbimai Atminimo Knygai

Kongreso Rengimo Komitetas leidžia knygelę, kurioje bus sudėta Kongreso darbotvarkė, visų iškilmių ir pramogų programa, ALT aprašymas, ir bizniški skelbimai bei linkėjimai. Knygelę gaus visi Kongreso atstovai ir visų iškilminų bei pramogų dalyviai, taigi bent 9,000 asmenų suvažiavę iš įvairių kolonijų.

Jau dabar priimami skelbimai. Kainos: visam puslapiui $25, pusė puslapio $15, ketvirtadalis puslapio $10.

Viso krašto lietuviams biznieriams, profesionalams, įstaigoms ir organizacijoms visai praktiška įamžinti savo paramą siam istoriškam įvykiui, įdedant bizninką, skelbimą arba linkėjimus. Bus spausdinama 10,000 egz., o jei bus pareikalavimų, tai ir daugiau. Visas pelnas eina Lietuvos laisvinimo kovų fondui — Amerikos Lietuvių Tarybai.

Norintieji pasiskelbti ir prie Kongreso pasisekimo prisidėti, prašomi siųsti tekstus ir čekius į **Lithuanian American Congress Committee,** 3012 Woolworth Building, New York 7, N. Y.

Delegatų Dėmesiui

Visuotinojo Kongreso delegatai gaus tam tikrus ženklus, ant kurių bus įrašyti atstovų vardai ir t.t.

Todėl, visos organizacijos, kurios renka delegatus, prašomos mandatų nuorašus iš anksto siųsti į ALT sekretariatą, 1739 S. Halsted Street, Chicago 8, Ill.

Kongresas Radio Bangomis

Dalis Visuotinojo Kongreso programos darbų bus transliuojama per radio. Šiuo metu vyksta pasitarimai su New Yorko miesto stotimi ir su "Voice of America".

ĮSIGYKITE VEIKALĄ IŠ LIETUVOS PARTIZANŲ VEIKLOS

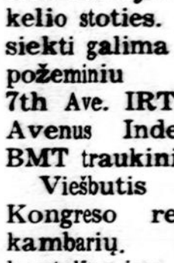

VYTIS IR ERELIS

Apysaka. Parašė Jonas Kmitas. Lietuvių Darbininkų Sąjungos leidinys, 1946 m., 576 pl.

Amerikos lietuviai gerai pažįsta garsaus mūsų rašytojo ir poeto plunksną. Atšventęs savo kunigystės auksinį jubiliejų, rašytojas vis dar kuria naujus veikalus. Jo apysaka **Vytis ir Erelis,** vaizduojanti lietuvių kovas su tėvynės priešais, visų buvo išgirta ir pamilta. Skaitytojas susižavi iki paskutinio puslapio. Kaina — $2.50. Sumažinta kaina tik $2.00. Užsakymus siųskite:

DARBININKAS

366 West Broadway, So. Boston 27, Mass.

— — — — — — — — — — — — —

"DARBININKO" ADMINISTRACIJAI:—

Šiuomi siunčiu $2.00 ir prašau prisiųsti apysaką — "VYTIS IR ERELIS".

Vardas .....

Adresas .....

.....

Sužinoję, kad svaras nuvertinamas, prie Londono pinigų biržos susirinkę tūkstančiai įvairių pirklių, maklerių prekybos tarnautojų tęsia operacijas. Uždarius bankus ir biržą, ėjo gyva prekyba akcijomis ir bonais gatvėse.

10,000 VYRŲ DALYVAVO ŠVENTOJE VALANDOJE

Haverhill, Mass. —Sekmadienio vakare, Swasey's aikštėje įvyko Essex Deanery ir Merrimas Valley Šv. Vardo draugijų narių Šventoji Valanda. Dalyvavo apie 10,000 narių ir jų draugų ir šeimų narių.

Pamaldos buvo skiriamos už pasaulio taiką ir Rusijos atsivertimą.

Aikštėje buvo pastatytas altorius ir ant jo stovėjo trys apšviesti šviesomis kryžiai. Dalyvaujantieji pamaldose Šv. Vardo draugijų nariai laikė degančias žvakes, kas sudarė labai didelį įspūdį.

Pamaldų programa pradėta tautiniu himnu. Po to sekė procesija.

Kalėjimo Baimė Buvo Nusižudymo Priežastimi

New York, N. Y. — Tūlas Jacob I. Rosen, 45, tėvas trijų vaikų, buvo areštuotas ir kaltinamas vagystėje. Tačiau tyrinėjant, pasirodė, kad jis nekaltas, ir policija būtų jį paleidusi iš kalėjimo į laisvę.

Kada policininkas nuėjo jį paleisti, tai rado pasikorusį.

ARMIJOS TRANSPORTAS SU DP ATPLAUKS Į BOSTONĄ

Penktadienį, spalių 14 d. į Commonwealth Pier, So. Boston, Mass. atplauks J. V. Armijos laivas "Gen. Hersey" su tremtiniais iš Vokietijos. Atvyksta nemažas skaičius ir lietuvių.

Kitas Armijos laivas su DP atplauks į Bostoną spalių 24 d.

Atvykusius tremtinius pasitiks organizacijų atstovai.

PRAŠO PAGALBOS KOVOJ SU KOMUNISTŲ AGENTAIS

Washington — Iš Filipinų pranešama, kad tenai apie Filipinų pakrantes slankioja kakokie paslaptingi povandeniniai laivai, kurie atveža į Filipinus komunistinius agentus. Kovai su tais laivais Filipinų laivynas neturįs pakankamai priemonių ir skubiai jų prašo iš Amerikos.

Kūnas ant geležinkelio bėgių sulaikė traukinį

Greitasis New Haven geležinkelio Owl traukinys, kuris važiavo iš Bostono į New Yorką, buvo sulaikytas anksti sekmadienio rytą ant geležinkelio arti Readville, Mass. stoties, kada inžinierius pamatė žmogaus kūną ant bėgių.

Policijai atvykus, sužinota, kad to nelaimingo vyro pavardė yra Clifford C. Gray iš Providence, R. I. Spėjama, kad jį traukinys užmušė, tik ne tas, kuris buvo sulaikytas.

STREIKO NUOSTOLIAI AUGA

Pittsburgh, Pa. — Streikas plieno ir anglies industrijoj daro milžiniškus nuostolius.

Anglies darbininkų streiką užbaigti yra šiokia tokia viltis, tačiau plieno darbininkų streiką užbaigti tokios vilties nesimato.

Dėl anglies ir plieno darbininkų streiko neteko darbo ir kiti milijonai darbininkų įvairiose dirbtuvėse.

Apskaičiuojama, kad anglies ir plieno industrijai ir darbininkams streikas kainavo apie $400,000,000.

Trečiadienį anglies darbininkų vadas John L. Lewis ir kasyklų savininkų vadai atnaujins derybas, kaip kad yra įsakius federalė valdžia. Tačiau plieno industrijos streikas iššaukia daugiau darbininkų į nedarbą.

J. Karys

TRUPINĖLIAI

DŽIOVAS

Laikrodis mušė vienuolika, kai aš, baigęs vakarinį darbą, koja už kojos lipau siaurais laipteliais į pastogę, kurioje yra mano ir kitų klubo tarnautojų kambariai.

Koridoriuje sutikau Čarlį, naktinį klubo "vačmaną", užsukinėjantį priešgaisrinės apsaugos laikrodžius. Mums besikalbant, iš vieno kambario kitame gale koridoriaus beveik be pertraukos skambėjo duslus kosulys. "E-che ,echeee, e-che-e-e!.." Tartum kas tą žmogų būtų smaugęs.

— Tai Džiovas, — paaiškino man Čarlis, kai aš atkreipiau dėmėsį, — žinai gi, senis Juozas iš virtuvės. Aš pažįstu iš balso. Si, čia mūsų vardų neištaria. Kaip matai, aš jau ir užmiršau, jog kada nors buvau Kazimieras; tu iš Jono pasidarei "Džanas"; vokietis "pentrimanas" Liudvikas perkrikštytas į Luję; ana slaviokas Vladas šaukiamas Volteriu... Si, Džanuk, Amerikoj viskas suverda vienon košėn: vardai, kalbos, papročiai ir visa kita, ką imigrantai iš savo kraštų su savim atsineša. Na, žinoma, greičiau suverda čia ir ateivių sveikatą, nes kiekvienas yra priverstas sunkiau nei kur kitur dirbti. Juk jau ir pats matai. Už tai Amerika tokia turtinga...

— Taip, Kazimierai, matau ir suprantu, — atsakiau. — Bet man rūpi Džiovas. Kas jam yra?

— Nieko ypatingo, Džanuk. Jis jau išeina iš "gvintų"; paseno žmogus, si. Jis atvyko iš "krajaus" prieš trisdešimt penkis metus. Tada jam buvo dvidešimt. Mudu nuo Kupiškio, taigi pažįstami iš jaunumės. Buvo geležinis vyras. Arklį pakeldavo. Bet, žinai, nemokytam bernui, kokių čia suvažiavo daugybės, Amerikoj nėra lengvas gyvenimas. Tik apsidairyk, ir pamatysi, kiek mūsų mieste našlaujančių moterų. Jų vyrai daugumoje pasimirė nė šeštos dešimties dorai nepradėję. O atvažiavo stiprūs, kaip jaučiai. Si, kaip yra...

— Tai kaip bus su tremtiniais, kurie čia atvyksta pusamžį peržengę ir, daugumoje, be raumenų, sunkaus ir alkano gyvenimo Vokietijoje gerokai palaužti? — pasiteiravau aš.

— Well, — numykė Čarlis. — Jie pamatys vargelio... Nenoriu tavęs gąsdinti, bet gražesnių dienų teks pamatyti nebent jų vaikams...

— Kalbant apie Džiovą, pradžioj jis dirbo prie laivų iškrovimo Bostone. Pačiam vidury žiemos jie gręžė prakaitą iš savo marškinių darbovietėje. Užėjus "slakui", kurių čia pasitaiko kas keli metai, Džiovas pasuko į farmas. Ten, be kitų ūkio darbų, jam reikėjo kasdien pamilžti penkiolika karvių, ir tai — rytą vakarą. Pastirdavo pirštai, ištindavo rankos. Vyras verkė ir keikėsi, bet kur dėsies? Svietur, tai ne namie. "Krajun" grįžti nebuvo pinigų. Anais laikais juodadarbiai menkai uždirbdavo, o Džiovas dar mėgdavo užeiti į saliūną... Pora žiemų jis su kitais bernais piovė medžius girioje. Ten iš šakų pasidarytose palapinėse jie ir gyveno. Si, Džanuk, ar tu gali įsivaizduoti, kas tai buvo per gyvenimas?.. Paskui kilo Europoj karas. Atsirado "plenti" darbo. Džiovas įsitaisė geležies liejykloje, kurioje ir paseno. Tačiau be jėgų ten nelaiko. "Gerari hier!..." Kiek pasistumdęs, jis įsiprašė į šį klubą bulvių skusti, puodų šveisti. Jau ketvirti metai jis čia knaibosi, neleisdamas iš dantų savo apsvilusios pypkelės...

— Paskutiniu metu, — baigė savo pasakojimą Čarlis, —tiek susilpnėjo Džiovo akys, jog vargšas nebejstengia nė svogūno švariai nulupti. Tu manai, ilgai jį čia laikys?...

Man pasidarė liūdna. Džiovas — mano tautietis. Ir toks vienišas senatvėje! Be šeimos, be artimųjų. Kas jam padės nužingsniuoti paskutinius jo besibaigiančio gyvenimo žingsnelius?

* * *

Po kelių dienų apsižiūrėjau, jog Džiovo virtuvėje jau nėra. Gavęs paskutinį čekį, jis tyliai iš čia pasišalino, nė žodelio niekam netaręs kur. Jo vietoj šveitė puodus, skuto bulves ir lupo svogūnus jaunesnis vyras, buvęs gimnazijos mokytojas, nesenai atvykęs iš tremties.

VIENYBĖJE GALYBĖ

— Girdėjau verteisi prekyba. Kodėl metei? — paklausiau kartą vieną savo tautietį, turėjusį geroje vietoje nemažą "grosernę".

— Nebegalėjau išsilaikyti, — atsakė jis piktokai. — Žydai perka pas žydus, airišiai pas savuosius, kiti vėl gi lanko savųjų krautuves. Kapsčiausi, kapsčiausi ir niekaip nesurinkau pakankamai "kustomerių", kad galėčiau bent pragyvenimui užsidirbti...

— Ką čia dabar man pasakoji! — šūkterėjau. — Tiek lietuvių mieste. Iš jų vienų galėjai praturtėti.

— Taigi, kad ne. Mūsų žmonės čia tamsūs, labai pavydūs; gatavi tave šaukšte paskandinti, jei pamatys, jog tu lipi aukščiau. Jie geriau eis pas kitus apsipirkti, gaus blogesnes prekes, bet savo žmogaus nepalaikys. Atseit, dirbk ir tu fabrike, kaip ir jie. Didesniuose miestuose lietuviai prekybininkai verčiasi neblogai, nes ten yra gana pirkėjų ir be savųjų...

Koki mes dar nesąmoningi! Jei mes savo brolį visais būdais palaikytume, turėtume daugiau pasiturinčių žmonių iš savo tarpo. Tuo pačiu mes padidintume lietuvių įtaką į miesto gyvenimą, net gi į valdžią. Kas to nesupranta — netiesioginiai kenkia pats sau, savo vaikams, savo tautai.

Atsiminkime: vienybėje galybė!

DARBININKAS

(THE WORKER)

Published Semi-Weekly except holiday weeks, when issued weekly.

— by —

SAINT JOSEPH'S LITHUANIAN R. C. ASSOCIATION OF LABOR

Entered as second-class matter Sept. 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1870.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103. Act of October 3, 1917 authorized on July 12, 1918.

SUBSCRIPTION RATES		PRENUMERATOS KAINA	
Domestic yearly	$5.00	Amerikoje metams	$5.00
Domestic once per week yearly	$3.00	Vieną kart savaitėje metams	$3.00
Foreign yearly	$5.50	Užsieny metams	$5.50
Foreign once per week yearly	$3.50	Užsieny 1 kart sav-tėj metams	$3.50

DARBININKAS

366 West Broadway, South Boston, Mass.

Atominės bombos grėsmė

Atominis amžius tai ne koks vaizduotės padaras, bet tikras konkretus dalykas, kurio realumą gal nepoilgam teks pasauliui patirti. Žinia, kad Rusija turi atominę bombą, ar tiksliau sakant, atominės bombos formulą, ne iš piršto išlaužta. Faktinai jau ji dirbdina bombas ir daro sprogdinimo bandymus. Tiktai klausimas, kaip ilgai truks pasidirbdinti tokį bombų kiekį, kad išdrįstų pulti Ameriką. Mūsų karo vadai jau galvoja, kurias Amerikos dalis galėtų rusai pasiekti. Apskaičiuojama, kad Sovietų bombanešiai TU-70 iš Murmansko bazės galėtų atskristi 4000-4500 mylių ir pasiektų svarbiausius Amerikos miestus. Jie, žinoma, atgal nebesugrįžtų, nes nebeturėtų galimybės pasiimt aliejaus. Tai būtų jų saužudystės žygis, bet žalos labai daug padarytų. Didmiesčiai labai daug nukentėtų.

Tačiau Sovietai žino, kad Amerika nepaliks jiems skolinga. Jau numatyta 70 didelių Rusijos miestų, kurie turės krist atominės bombos aukomis, jei prie tokių karo veiksmų bus prieita. Tokiam atsitikime Rusija karo žvilgsniu paliktų bejėgė. Po atominės katastrofos jai prireiktų pusės šimtmečio atsistatyti. Suprantama, kad ir Amerika būtų smarkiai sužalota, bet jos atsistatymo priemonės yra tokios, kad per dešimt metų ji grįžtų į normalų gyvenimą. Tačiau krašto išvaizda būtų jau kitoniška. Dabar jau planuojama, kas bus darytina, jei didžiuliai miestai skaudžiai nuo atominių bombų nukentėtų. Bus vengiama burtis į didelius miestus, verčiau bus steigiama daug mažų miestų — po 40-50,000 gyventojų — nepertoliausia viens nuo kito. Aukštų dangoraižių nebe bus statoma, nes jie sudaro gerą taikinį atominėm bombom. Stambiosios dirbtuvės bus įkurtos giliai po žeme. Taip pat daroma pastangų sugalvoti priemonėms nuo atominių bombų apsiginti. Tai būsią kažkokie radaro diriguojami pabūklai, kurie naikins ore skrendančius bombonešius pirmiau, negu jie pasieks savo tikslą. Viskas lyg ir po senovei: prieš kiekvieną naujai išrastą baisų ginklą surandama priemonių jo veikimui atremti: prieš nuodingas dujas, tankus, orlaivius. Atsiras priemonių ir prieš atominę bombą.

Iš viso, atominė bomba, dėl pasibaisėtino veikimo, gali būt visai nevartojama karo veiksmams. Nebereiks jokių tarptautinių sutarčių bei uždraudimų. Užteks paprasčiausios baimės. Oponentai neturės tikrų žinių, kuris prieš kurį turi persvarą. Čia ypač Rusijai teks susirūpinti. Ji degte dega troškimu sunaikinti Amerikos miestus, bet jei savo ruožtu Amerika sunaikins jos miestus? Kas tuomet bus su komunizmu, ypač su jo vadais? Tad Rusija vengs puolimo iš baimės, gi Amerika pirmoji nepuls — iš principo. Tuo būdu atominės bombos grėsmė paliks grėsme, tarsi stipriausis atutas, kurį laikoma atsargoj.

Numatydami tokį galimumą, Amerikos strategai, ypač generolas Omar Bradley, rūpinasi sustiprinti Alijantų kariuomenę Vokietijoj. Ji turi būti tokiam stovy, kad galėtų atremti rusų puolimą. Tačiau nemanoma, kad rusai pradės karą, kol dar nėra pasigaminę daug atominių bombų. Bet kam gi, iš viso, apie karą kalbėti, kai Sovietai primygtinai kalba apie taiką? Taip, kalbėt tai jie kalba, o kai reikia taiką pasirašyti, jie stato "veto" ir pastoviai ruošiasi kariauti. Tad būtina ruoštis apsigynimui.

K.

Edv. Karnėnas.

Nuo Vilniaus iki Bostono

1944 m. liepos – spalio dienas prisiminus

(Tęsinys)

LAUKIANT ANGLŲ IR AMERIKIEČIŲ

Ne dėl simpatijos vokiečiams lietuviai bėgo Vokietijon. Tai buvo vieninteliais sausas kelias pabėgti į vakarus, kur, tikėdami Vokietijos pralaimėjimu, numatėm pateksią vakarų santarvininkų globon. Vokiečiams, žinoma, taip nekalbėjom, nes jie ir užsieniečių teisingos nuomonės, kad jie karą praloš, nepakentė, ir ne vienas iš tokių drąsiamančių į kacetus pateko.

Dėka nepakrikusios tvarkos, kad ir išsiblaškiusieji, lietuviai, neblogai orientavosi Vokietijoje. Jie, kiek leido sąlygos, stengėsi nepasilikti Rytprūsiuose, bet bent už Vislos ir Oderio nuvykti, vengiant didmiesčių, kuriems gręsė bombardavimas.

Lietuvos karo pabėgėlių vokiečiai nepageidavo, bet jiems čia atsiradus, noroms nenoroms, traktavo kaip prieš juos nekariavusios kaimyninės tautos žmones, panaudodami juos įvairiems darbams, suteikdami pastogę stovyklose užsieniečiams ir duodami maistą kaip užsieniečiams. Žinoma, jiems mielesni buvo latviai ir estai, nes jie dar nuo kardininkų ordeno laikų turi jiems sentimentų, o dabar šie, vadovaudamieš savo politika, buvo paklausę vokiečių, ne taip kaip lietuviai, ir sudarę tautinius SS legijonus, kurie narsiai kovėsi prieš bolševikus, gindami Estiją ir Latviją, tuo pačiu, žinoma, kurį laiką sustiprinę vokiečių rytų fronto kairįjį sparną. Dalinai ir tuo galima išaiškinti, kodėl ypač latvių, kad ir toliau nuo Vokietijos gyvenusių, atbėgo Vokietijon daugiau, negu lietuvių.

Lietuviai pabėgėliai buvo panaudoti darbams didmiesčių fabrikuose ir kaimuose pas ūkininkus. Kas jau kur buvo priristas, tam ir rytų frontui priartėjus buvo sunku laiku toliau pabėgti, nes sauvalis darbovietės apleidimas buvo baudžiamas kacetais. Todėl nemaža lietuvių liko anapus Elbės ir Oderio, kur juos rado užėję sovietai. Jų likimas yra tragiškas. Vargu ar kas iš jų pamatė Lietuvą, nors sovietai rinko juos skelbdami, kad grąžinsią Lietuvon.

Vokietijoj lietuviai pabėgėliai 1944 - 1945 m. žiemą stengėsi susirišti tarpusavy ir susiorganizuoti į Lietuvių Sąjungą. Pagal galimybę bėgimo metu pasimetusios šeimos galėjo sueiti į krūvą, apsukresnieji galėjo ištrūkti ir pasirinkti apsigyventi saugesnę vietą šiapus Elbės, net prie Dunojaus, prie Reino ir Austrijoj. Kiek galėjo vieni kitiems padėjo. Įvairiais gudriais būdais padėjo savo tautiečiams atsipalaiduoti iš darboviečių Rytprūsiuose ir persikelti toliau į vakarus.

Pradžioje buvau patekęs į Aukšt. Sileziją, į Gleiwitzo garvežių įmonę. Artėjant rytų frontui, baisu buvo likti anoj pusėj Oderio. Tad labai džiaugiausi savo "apsukrumu" išgavęs leidimą persikelti į Dresdeną, taigi net už Elbės, kur, galvojom, rusai neateis.

Su muziku Alf. Mikulskiu, su kuriuo 1944 m. liepos 3 d. atsisveikinau Vilniuje, susitikau tik Dresdene, kai jis kėlėsi iš Berlyno į Vieną, pakeliui į Dresdeną užsukęs pakviesti senuosius čiurlioniečius vykti su juo ir ten atgaivinti M. K. Čiurlionio ansamblį. Kaip žinome, jam tai pavyko, ir, nors visiems sunkiai dirbant, čiurlioniečiai dar prieš vokiečių kapituliaciją koncertavo Vienoj, o paskui savo didelę kultūrinę vagą išvarė visose trijose Vokietijos zonose, pradėję nuo sekmingo koncerto vakarų santarvininkų kariuomenei prie Bregenso ežero. (Šiandien čiurlioniečiai gražiai reiškiasi Clevelande).

Kažin, ar aš būčiau galėjęs rašyti šiuos prisiminimus Bostone, jei ne baisusis Dresdeno subombardavimas. Ilgai šis vienas gražiausių Vokietijos miestų, Saksonijos sostinė, kurios karališkasis dvaras suristas su Lietuvos senąja istorija, buvo vakarų santarvininkų bombardavimu nepaliestas didmiestis. Dėl to jame buvo perpildyta gyventojų, virė normalus socialinis ir kultūrinis gyvenimas.

— Čia gyvena W. Churchill'io teta, dėl to jo nebombarduoja, — juokaudami džiaugėsi dresdeniečiai.

— Bet kartą neaplenks, — sakydavo realistai.

Ir tas kartas atėjo. Lygiai per 1945 m. Užgavėnes, vasario mėn. 13 d. 9 val. vakare. Kai sirenos užkaukė, žmonės klusniai ėjo į slėptuves, bet tikėjosi ir ši kartą greito aliarmo atšaukimo, kaip ir daug kartų būdavo.

Pirmas bombanešių siautimas ties miestu truko valandą laiko. Mūsų stovykla dar nedegė, bet aplinkui ir visas miestas degė, liepsnojo. Nuo stogo mačiau milžinišką liepsnų jūrą. Buvo tikėtasi antros bangos. Už valandos užlėkė dar baisesnė bombanešių banga, kuri didmiesčio centrą visai sunaikino, o pakraščius smarkiai sužalojo. Žuvo apie 300,000 žmonių, jų tarpe daug užsieniečių. Ir ne vienas lietuvis ten jei ne užgriautas, tai užtroško nuo dūmų ar sudegė nuo karščio, kada negalėjo išbėgti į tyresnio oro srovę...

Tarp Dresdene žuvusiųjų lietuvių pasigendu savo gerų pažįstamų: Kazio Tomaševičiaus penkių asmenų šeimos ir Andriaus Kemėžio trijų asmenų šeimos. Pirmoji šeima yra gerai žinoma klaipėdiečiams ir vilniečiams (K. T. buvo aktyvus čiurlionietis), o antroji — klaipėdiečiams ir čikagiečiams, nes buvo viena iš tų taurių amerikiečių, kurie senatvėn grįžo Lietuvon ir ten buvo gerai įsikūrę. Dar tą pačią Užgavėnių dieną, valandą prieš bombardavimą, su jais mačiausi ir tariausi dėl neaiškios padėties. Jie gyveno Dresdeno centre, tad, ligšiol nieko apie juos negirdint, nors buvo ieškota, skaitau juos žuvusiais.

Dar prieš Dresdeno subombardavimą per slaptai klausomą radiją iš Londono sužinojome, kad rusams užleidžiama ir Saksonija. Tai buvo mums labai nuostabu ir didelis nusivylimas vakarų santarvininkų politika.

— Kokios ten galvos vadovauja? — stebėjomės tokiu vakariečių paklusnumu rusams. — Jei Roosewelt'as su savo patarėjais klysta nepažinodamas tikrų Stalino planų, tai gi Churchill'is yra tas vyras, kuris dar 1917 m., būdamas Didž. Britanijos karo ministeriu, per Archangelską karo medžiaga rėmė baltuosius kovojusius prieš raudonąją armiją...

Rimtai buvo susirūpinę, kaip iš Dresdeno pasitraukti toliau į vakarus, bent į Thueringiją. Tą mįslę mums, laimingai gyviems išlikusiems, išsprendė Dresdeno subombardavimas. Apsirūpinę totališkai subombarduotųjų pažymėjimais, drąsiai leidomės Bavarijos kryptimi.

AMERIKIEČIAMS ATĖJUS

Bayreuthe pas pažįstamą neradęs vietos prisiglausti, pasukau Thueringijos vakarų pakraštin, į mažą Vachos miestelį prie Weros upės, kur tekstilėje dirbo keli lietuviai, jų tarpe ir inž. Ad. Čampė. Neužilgo, per 1945 m. Velykas, čia mus rado atai gi Churchill'is yra tas merikiečių trečioji gen. Patton'o armija.

Artėjant išvaduotojams, mes jų laukėm nekantriai, bet kartu drebėjom dėl savo gyvybių, nes toj vietoj vokiečiai kiek priešinosi ir mes buvom patekę į kryžminę ugnį. Šiurpas ima pagalvojus, kai mes sėdėjom duobėj Weros šlaite, kurį stipriai apšaudė amerikiečiai...

Džiaugdamies amerikiečių atėjimu, dar kelias naktis saugojomės vokiečių žemai skrendančių lėktuvų, kurie apšaudydavo matomus taikinius. Kurį laiką mus dar gązdino gandai, kad Thueringijos miškuose dar esą stiprių vokiečių dalinių, kurie rengiasi atsiimti šią

Tęsinys 8-tame pusl.

SUSIPAŽINKIME SU GYVENIMO KNYGA

T. Klemensas Žalalis, O.F.M.

Pereitame numeryje buvo cituoti du nekatalikai, kurie, pažindami kitu tautų ir kitų tikybų literatūrines knygas, puikiai įvertino tikrą Šventraščio vertę. Katalikai labiau moka įvertinti, nes šventose knygose mato Dievo veikimą, Jo valią ir Jo pamokinimus. Nežiūrint į vidujinę vertę, išoriniai irgi yra literatūriniu atžvilgiu nepalyginamos vertės. Lamartine paskaitęs psalmes, tiek jas pamylo, jog jau nebegalėjo žiūrėti į Homerą ir Pindarą. Niekas neneigia graikų literatūros šedevru ir paripažįsta Pindaro gražų stiliu, turtinga išsireiškimo formą, bet jo negalima lyginti su Psalmių grožiu, kurios, anot kardinolo Faulhaber, yra religinės lyrikos perlai pasaulinėje literatūroje.

Taip pat vokietis Baumgartner, išstudijavęs nuodugniai psalmių knygą, pastebi, jog tai yra sielos išsiliejimo Dievop knyga, kurios neturi nė viena senovės tauta. Nublunka egyptiečių ir babyloniečių religinė poezija prieš šią psalmių poeziją, kuriose siela išreiškia savo džiaugsma, liūdesį, nusistebėjimą, vilti, meilę. Išsireiškimo būdas paįvairina šią poeziją: dažnai kalbama su vyrišku, pilnu jėgų, drąsumu, štai vėl malonus ir švelnus moteriškas tonas; dažnai kariškas ir audringas stilius, kurį tuojaus seka silpnutis - ramus, liūdnas lyg mažo kūdikio laliavimas.

Tas pats autorius Jobo knygą palygina su pasaulinio masto veikalais. Jobo knygoje yra išreikštas didingumas, ne šio pasaulio jėga. Prieš šią knygą negali atsispirti nei Eschylas, nei italu Dantė, nei anglų Šekspyras Baumgartner nėra katalikas, o tačiau apie šią knygą atsiliepia kaip apie pasaulinės literatūros stebuklą.

Šitaip kalba žmonės, kurie prie Šventraščio knygų yra išsėdėję keleta metų. Tuo tarpu 20 amžiuje į šią gyvenimo gražiausią pasaulio knygą daugelis žmonių net nepažvelgia. Ilgas valandas praleidžia kalbėdami apie boxę apie foot-ball ar sekdami rungtynes prie television aparato, o gyvenimo knygos skaitymui nepaskiria net 10 minučių...

T. Klemensas Žalalis, O.F.M.

Kova Už Lietuvišką Spaudą

Dipl. inž. Feliksas Vizbaras

Man jau esant studentu, lietuviška spauda vis daugiau ir daugiau skverbės į kaimą, kur du trečdaliai jaunimo mokėjo jau skaityti ir ieškojo knygos. Vieną vasarą, atostogaudamas pas savo brolį kun. Joną Kurtuvenuose, sulaukiau savo mokslo draugų iš paprūsės, kurie čia atvažiavo dviračiais. Kartu jie atsivežė įvairių ryšulių. Pundose buvo nemaži kiekiai lietuviškų knygų ir laikraščių. Tos siuntos buvo skirtos Svedasų ir Kupiškio apylinkėms. Drauge su klebonu apsvarstėme, kaip tas siuntas saugiai toliau pergabenti, nes žandarai žinojo, kad didžiausia lietuviškos spaudos kontrabanda eina per Šiaulius. Reikia rizikuoti, o jaunystėje, rodos, jokie pavojai nebaisūs. Buvo susitarta taip: ant rytojaus mano draugai ir aš dviračiais nuvažiuosime į Šiaulius, o klebono vežikas nuveš mano dvi valizkas (lagaminus) su lietuviškom knygom į stotį. Aš apsivilkau nauju iš užsienio atvežtu paltu ir skribele, kuri mane darė panašų į tyrolietį.

Traukinyje aš turėjau vaidinti ponaitį, važiuojantį į svečius. Geležinkelio stotyje aš savo draugų nebepažįstu ir su jais nesikalbu. Vežikas turėjo manęs palaukti klebonijos kieme ir iš ten nuvežti į stotį. Ant rytojaus papietavę išsirengėme kelionėn, kaip buvo sutarta. Mes dviračiais, o paskui į "kurliandką" pakinkytais pora beriukų. Šiauliuose savo dviratį palikau draugams, o pats pasiskubinau į kleboniją. Klebonijos kieme radau vežimą, bet vežiko niekur nebuvo. Lagaminų ratuose taip pat neradau. Greit skubėjau pas vikarą į kambarį. Skubiai atidarau vikaro kambario duris ir atšoku atgal, kaip perkūno trenktas... kambary mano lagaminai atidaryti ir kun. Šultė revizuoja knygas. Aš savo akimis netikėjau ir negreit pratariau... "tai ką čia kunigėlis darote, mano valizas krečiate?"

Tik dabar kunigas pastebėjo, kad aš esu į kambarį įėjęs. "Či a bedieviškas knygas prieš kunigus ir prieš bažnyčią vežiojate, jas reikia sudeginti" — užsipuola ant manęs, labai fanatiškai nusiteikęs kunigėlis, Kauno Kunigų Seminarijos inspektoriaus, kun. Kriškijono, labai didelio priešo Lietuvos atbudimo auklėtinis. Tas inspektorius klerikuose matė tik "litvomanus". Matydamas, kad besiginčijant nieko nelaimėsiu, pradėjau įrodinėti, kad jokios bedievybės nėra nei Daukanto raštuose, nei Žemaitės apysakose, nei Maironio poezijoj, nei kitose knygose.

Tokiu būdu man pasisekė pusę knygų atgauti. Likusias, sukrovęs tik į vieną valizą, išsiskubinau į stotį. Apsisiautęs su paltu, užsidėjęs skribele ir apsimovęs pirštinaites, atrodžiau tikru ponaičiu. Prie stoties pasitiko nešikai, paėmė valizą, o aš pasakiau, kad, atėjus traukiniui, neštų valizas į antros klasės vagoną. Pats nusipirkęs bilietą ir rusų pozicinį laikraštį "Novoje Vremią", vaikščiojau ir stebėjau, kur slankioja žandarai. Atėjus traukiniui, įlipau į savo vagoną ir išvažiavau.

Jau Radvilišky į mano vagoną atėjo Juozas Tubėlis a. a. ir P. B., dabar likęs Lietuvoje. Visi buvome labai pasipiktinę tokiu žandarišku kun. Šultės elgesiu. Pasirodo, kad vežikas, kaip visuomet, atvykęs į kleboniją valizas sunešė į kleboniją, o pats išėjo į miestą. Kun. Šultei, matyt, parūpo valizas pasižiūrėti.

Mano kupėj pasidalinome likusiomis knygomis ir laimingai atvažiavome į Kupiškio stotį. Kupiškio stotyje pasiėmėm iš bagažinio vagono dviračius ir jau rengėmės važiuoti, kaip iš kažin kur atsirado žandaras— matyt jam parūpo mano naujo modelio dviratis. Draugai, nieko nelaukdami, sėdo ant dviračių ir nuvažiavo, o aš, rišdamas prie dviračio ryšulį, pradėjau žandarui aiškinti naujos konstrukcijos dviratį, vieton retežio buvo du dantračiai. Demonstruodamas dviratį, užsėdau ir pabėgau nuo nelauktos ir nenumatytos nelaimės. Pavažiavęs šimonių vieškeliu, pamačiau iš rugių išlendančius ir savo draugus. Jie buvo labai nusigandę mano nelaime. Kiek palaukę ir įsitikinę, kad niekas nesiveja, pavalgę rugių grūdų, gabenome į namus "prūsiško gastinčiaus".

Pastaba. Inž. Felk. Vizbaras, garsios baltos pilaitės Kaune savininkas, dabar gyvena tremtyje Austrijoje. Savo laiku pagal jo projektą Kaune buvo pastatyta daug gražių pastatų: Kauno Paštas ir daug kitų. Žaliajame Kalne jis turėjo didelius namus, kuriuos buvo pavedęs studentėms bendrabučiui.

— Galas —

Damoklio Kardo Imitacija

(Arba: istorija apie juokdarį Ant. Trumpą)

(Tęsinys)

Deja, drg. Trumpa gal pamiršo, tai aš jam pacituosiu tą pareiškimą, kurį minimas asmuo paskelbė viešai į spaudą, išstodamas iš KLCT nario pareigų. Jis rašė: "Pareiškiu, kad daugiau Kanados Lietuvių Centro Tarybos posėdžiuose nedalyvausiu ir atsisakau eiti bet kurias pareigas. Jeigu iki šio laiko buvau K. L. C. Tarybos valdybos nariu, tai tik dėl savo kantrybės ir gerų norų. Pripažįstu tik tokias organizacijas, kurios savo ideologijas skelbia laisvai, bet ne diktatoriškomis priemonėmis, kur keli asmenys, nori įsakinėti daugumai. Susirinkimuose visuomet esu kertamas aštriu žodžiu kai kurių asmenų, kurie yra Tarybos apmokami ir atrodo dirba ne dėl visuomenės, bet tik todėl, kad lengvas darbas ir eina grynas pinigas bei garbė. Taigi, negana gražių žodžių, bet reikia vieną kartą prieiti prie veiksmų. Gaila veltui praleisto brangaus laiko". Seka parašas. ("Draugas" 1949 m. Nr. 163).

Deja, į šį viešą pareiškimą tuo metu niekas nereagavo ir jo nesiryžo pataisyti nei KLCT, nei drg. Ant, Trumpa. Tai ir kam dabar tikėti: ar šito pareiškimo žodžiams, ar po ilgo laiko paskelbtiems Trumpos išvedžiojimams?...

Kalbėdamas apie "Dirvos" pasisakymą, kur minima ir to laikraščio Redaktoriaus pavardė (aš gi nusistatęs — visai pavardžių neminėti), drg. Trumpa stebisi, kodėl "Dirvos" Redaktoriui nepatiko jo išvedžiojimai ir kodėl jis tepabrėžė, kad juose nėra pilnos tiesos, nepatiekdamas jokių argumentų nei įrodymų...

O aš norėčiau manyti, jog "Dirvos" Redaktoriui gal ir "labai patiko" Trumpos išvedžiojimai, bet jis savo pabrėžimu tekonstatavo faktą, kad jie netikri ir nerado reikalo patiekti jokių argumentų nei įrodymų, nes ir drg. Trumpa savo ilgiausiuose kliedėjimuose niekur jokių įrodymų nepatiekė. Šį teigimą patvirtinsime ne kieno kito, tik paties Trumpos žodžiais: "Dėl reikalavimo duoti citatų aš tiek pasakysiu: aš neskelbsiu kokių pramanytų dalykų. Citatas surinkti mūsų sąlygomis ne visada įmanoma. **Bet tą, ką aš parašiau, teigiu visu rimtumu".** (Mano pabr.. J. I.). Matote, tik kokie Trumpos įrodymai? Jis "teigia visu rimtumu"... No, o jeigu, pav., kas nors Trumpos rimtumu suabejotume, kaip tada būtų su tų teigimų parėmimu? Ar tai nėra juokdario žodžiai?...

Oponuodamas į dar vieno autoriaus pasisakymus, drg. Trumpa išlieja savo pykčio tulžį net per kraštus. Jį vadina ir nesąžiningu, ir žemos moralės ir kitaip. Kodėl? Gi todėl, kad jis savo atsakyme nepasiryžo sugrupuoti katalikiškos srovės žmonių taip, kaip Trumpa norėtų.

O man rodos, kad minimas autorius šito nepadarė todėl, kad jis yra nuomonės, jog katalikiškos srovės žmonės, dargi mūsų tautos žymieji intelektualai, nėra kokie bekonai, kad juos būtų galima rūšiuoti į keletą rūšių. Tikintieji (katalikai) visi tiki į vieną Dievą ir jų negalima kitaip suskirstyti. Tokį suskirstymą, nebent būtų galima padaryti su ateistinio pasaulio žmonėmis. Jų tarpe yra atsiradę tokių, kurie pradėjo garbinti Marksą, Leniną ar Staliną, o kiti — gal ir Trockį, atseit, nuėjo menševikų keliais...

Be to, šioji grupavimo intencija iš drg. Trumpos pusės pasidarė įtartina ypač paskutiniu metu. Mat, panašūs reikalai vyksta ir už geležinės uždangos, pav., Čekoslovakijoj. Štai, spaudoje skaitome, kad Prahoje komunistų akcijos komitetui yra įsakyta sekti kunigus ir vyskupus, sugrupuojant visus katalikų dvasiškius į keturias grupes: pilnai progresyvius, dalinai progresyvius, konservatorius ir reakcionierius". ("Draugas" Nr. 228).

Ar ne panašų eksperimentą nori padaryti ir Trumpa su lietuviais katalikais?

Toliau drg. Trumpa teigia, jog jis, betikrindamas įspūdžius, kokius jo straipsnis padarė kitiems, sužinojęs ir vieno dienraščio redaktoriaus (sumini ir pavardę) nuomonę, kuris, esą, "labai nusistebėjęs nesąžiningu prieš Trumpą pasisakymu".

Deja, tai yra iš piršto išlaužtas ir juoko vertas teigimas. Juk minimas Redaktorius pats savo redaguojamam laikraštyje tą straipsnį ir patalpino.

Užsimena drg. Trumpa ir apie savo kolegę, dvasinę menkystę, p-lę Sigutę, kurį turi akiplėšišką drąsą skelbti šmeižtus į spaudą. Užsimena jis ir apie mūsų laisvės kovų rezistentus — politinius kalinius,, teigdamas, kad iš jų yra ir tokių, kurie "turi politinio kalinio dokumentus iš Dachau stovyklos, kurio jie... nei nematė". Dokumentų davėjai, esą, rado žmones stovykloje ir išdavė dokumentus, netikrinę, ar jie už tautinę rezistenciją, į ją pateko. Čia pat, žinoma, Trumpa pabrėžia, kad minimo straipsnio autoriaus kalinimo priežasčių jis nežinąs, bet iš jo atviro laiško sprendžiąs, kad "jo teigimai nėra visiškai tvirti". Mat, jis, cituodamas dokumentą, nepasakęs "ar tai, kas dokumente parašyta, yra tiesa"...

Ir kaip gi žmogų galėjo rasti toj stovykloj, jei jis tos stovyklos "nei nematė"?...

Sakykite, ar tai ne juokdario svaičiojimai? Išvardinęs dokumentą, jo manymu, dar turi pridurti, kad viskas, kas jame parašyta, yra tiesa... Ar tai nepanašu į tai, kad žmogus, kalbėdamas apie malkas, dar būtinai turėtų pridurti, jog tos malkos yra medinės?...

Pagaliau, tenka pasiūlyti drg. Trumpai dėl minimo asmens kalinimo motyvų nesukti sau galvos, o pasiskaityti oficialų, spaudai skirtą, Lietuvos Antinacinės Rezistencijos buv. Politinių Kalinių Sąjungos Centro Valdybos atvirą laišką, kuris buvo patalpintas "Drauge" ir "Darbininke" ir sužinos už ką minimas asmuo buvo kalintas. (Teko patirti, kad tas pats laiškas buvo pasiųstas ir "Naujienoms", bet jų redaktorius, laikydamasis "demokratiškumo principų", jo neatspausdino. Matyt, jis laikosi tokio dėsnio, jog per "Naujienas" galima šmeižti žmones kiek tik norima, o atitaisymų atspausdinti — nėra reikalo).

Minimam atviram laiške, LARbPK S-gos Centro Valdybos vardu, Tautinės Martirologijos skyriaus Vedėjas, "panelės Sigutės" adresu, tarp kita ko, šitaip pasisako: "Mes didžiai apgailestaujame faktą, kad randasi asmenų, kurie, asmeninių sumetimų ar nesuvaldomų ambicijų dėka, bando brautis į Laisvės kovų pastangas, kad jas sudrumsti" (Cituota iš "Draugo" Nr. 226).

Taigi, dabar konkrečiai: ką gi reikėtų pasakyti apie tokio žmogaus svaičiojimus, kokius daro Ant. Trumpa. Juk tai galima būtų prileisti, jog tokias nesąmones tegali rašyti tik toks asmuo, kuris nuolat serga delirium tremens liga. Tačiau mes, nebesigilindami į kitas priežastis, kaip pradžioje šio rašinio pasisakėm, taip laikysimės ir toliau. Vadinsime Ant. Trumpą švelniausiu vardu — tik juokdariu...

Baigiant šį rašinį, pasakytina, kad, kaip iš visko matyti, Ant. Trumpa nori vaizduoti tikrą Damoklio kardą savo ideologinių priešininkų atžvilgiu, tačiau iš tikrųjų — jis tėra tik senas, atšipęs, surūdijęs ir paprastas kardelis...

Taigi, apie Damoklo kardą negali būti nė kalbos, o čia tėra tik tokio kardo imitacija...

Jonas Ilgūnas.

Skaitykite ir platinkite katalikišką spaudą — laikraštį "Darbininką"!

Arthur McKee ir Charles Brookfield Miami mieste parodo turtus, kokie buvo atrasti sename Ispanijos laive vienoje koralų saloje netoli Key Largo, Fla. Prieš juos išstatyti įvairūs daiktai iš 16-17-to šimtmečio. McKee rodo delne auksinius dublonus (tam tiklus ispaniškus pinigus).

BROLIAMS TREMTINIAMS IR AMERIKOS LIETUVIAMS

Malonu ir džiugu klausyti, kai iš Vokietijos stovyklų atvykstančius į išsvajotąją Dėdės Samo žemę benamius tremtinius jau net uostuose pasitinka organizacijų atstovai ir giminės arba net ir svetimi žmonės, vedami lietuviško nuoširdumo ir noro nelaimingam pagelbėti. Palaimintas džiaugsmas pripildo sutiktojo atvykusiojo širdį, tiek daug tremties vargo kelionėse iškankintą. Truputį skaudžiau yra tiems, kurie atvyksta į tą patį miestą, kuriame vieni tremtiniai negali atsidžiaugti organizacijų atstovų ir kitų geradarių šiltu sutikimu, o kai kurie išlipę iš traukinio išsvajotojo miesto stoty, dairosi, ir nesiranda, kas juos pasitiktų.

Žinoma, mokąs žodį, suranda ir kelią. Blogiausiu atveju tuojaus pagelbsti policininkai, pamatę svetimus žmones stoty besidairinėjančius ir, išsiaiškinę reikalą, labai maloniai padeda. Amerikos policininkai mandagūs!

Džiugu, kai taurūs lietuviai, kartais net ir negiminės būdami, besikuriantiems tremtiniams tėviškai padeda. Tas gerąsias, tėviškas širdis laimins ir Dievas ir mūsų nukryžiuotoji Tėvynė, jų geraširdiškumo niekad neužmirš patys tremtiniai.

Gražu, kai tremtiniai iš savo pusės stengiasi ir sugeba savo globėjams atsidėkoti, kartais net ir per spaudą juos pagerbdami. Žinoma, dėkojant per spaudą susiduriama su opesniu klausimu, ypač opiu Amerikos lietuviams. Dėkojant reikėtų neužmiršti padėkoti ir visiems, iš kurių, dar tremty būdami ir čia jau atvykę, daug nuoširdumo ir paramos tremtiniai yra patyrę. Kartais kai kurie užmiršta net tuos, kurie juos tremty esančius rėmė, juos į čia kvietė, jų labai laukė, šventai tikėdami, kad tie "krajaus" žmonės, sunkią vargo mokyklą tremtyje išėję, jų gyveniman įneš šį tą naujo: bus lietuviškumo pavyzdys ne tik jaunajai Amerikos lietuvių kartai, bet ir seniams, bus jiems pasididžiavimas.

Kartais būna nelengva vienam žmogui prisiderinti prie kito, bet reikia tam surasti kelią. Prastam žmogui gal būtų sunkiau prisitaikyti prie būdo žmonių, kartais tikrai nemažą naštą amžiaus ant išvargusių pečių bevelkančių, bet inteligentai žmonės privalėtų sugebėti pažinti įvairiaamžių žmonių būdą, surasti taikingą kelią su tais, su kuriais turėtų būti taika, t. y. su savo kvietėjais — giminėmis. "Nėra namų be dūmų",— sako lietuviška patarlė. Tačiau, jeigu tremtinys, nerodydamas dėl to nepasitenkinimo, savo globėjo kokias nors pastabas priimtų, tos pastabos neatrodytų taip aitrios.

Žinoma, tokie reiškiniai nėra labai dažni, bet būtų dar geriau, kad jų visai nepasitaikytų, nes nuo to priklausys dar daugelio tremty skurstančiųjų likimas. O jų labai skaudu yra tiems, kurie neturi kur važiuoti, kurių niekas nekviečia, niekas neprisiima. Pasilikti amžinu tremtiniu Vokietijoj yra didelė tragedija, kaip rodo šiurpi žinutė, rugsėjo 28 d., 227 "Draugo" numery patalpinta: "Negalėdamas išemigruoti — nusižudė." To nelaimingojo matyt tikrai buvo sunkesnė dalia, kaip mūsų, radusių prieglaudą čia pas gimines ar net ir pas svetimus žmones.

Tremtinys.

Nusišypsok!

Surašė J. K. M. Išleista 1935 m., 150 pusl.

Sakoma: juoktis sveika. **Nusišypsok!** pripasakoja visokių juokų ir ilgesnių linksmų nuotykių. Kaina $1.00.

366 W. Broadway, So. Boston 27, Mass.

MEDLEVA ŽIEVIES

Medleva yra vienas geriausių gyduolių nuo užsisenėjusių vidurių užkietėjimo, geriant daug ar mažai, ji nepakenkia sveikatai, ji lengvai liuosuoja vidurius, stabdo galvos skaudėjimą ir priduoda kūnui gyvumo ir skaistumo. Vienas puodukas verdančio vandenio ir vienas šaukštukas sutrintos Medlevos Žievių, gerk kada atšals. Medlevos Žievės $1.50 svaras, o už $1.00 10 uncijų.

Trukžolių šaknis vaistas nuo patrukimo, po krūtine skaudėjimo, dieglių, palengvina atkosėjimą, verčia prakaituoti. Trukžolių svaras $2.50, o už $1.00 5 uncijos.

ALEXANDER'S CO.
414 W. BROADWAY,
So. Boston 27, Mass.

PRAŠO GARANTIJŲ

Šie lietuviai tremtiniai dar neturi garantijų. Šiandieną Jūs galite jiems pagelbėti parūpindami darbo ir buto garantijas. Kas juos iškviesite, malonėkite pranešti BALF-ui, United Lithuanian Relief Fund of America, Inc. 105 Grand St., Brooklyn 11, N. Y., nurodant kviečiamojo pavardę ir vardą.

DP Camp Schwabisch Gmund, Germany, US zone (tąsa)

Lizdas, Elena gim. 20. 5. 1900, ūkininkė; Algirdas 13 metų; Aloyzas 12 metų.

Laureckas, Anelė gim. 27. 3. 1907, siuvėja, ūkininkė; Ana-Ruta 12 metų; Marija - Birutė 6 metų.

Migonis, Juozas gim. 12. 1. 1924, ūkininkas; Zofija gim. 5. 2. 1929; Danutė — 9. 7. 1949.

Partauskas, Povilas gim. 4. 7. 1895, batsiuvys.

Papaurelis, Matas gim. 9. 3. 1918, elektro - mechanikas, šaltkalvis; Aleksandra 25 metų, Jadvyga 3 metų.

Preibys, Jonas gim. 13. 6. 1898, kepėjas, audėjas; Stasė 4 metų (duktė).

Rusinskas, Juozas gim. 1. 7. 1915, ūkininkas, dažytojas, stalius; Tatjana 22 metų, Valentinas 2 metų, Steponas 1 m.

Reškevičius, Vincentas gim. 15. 10. 1884, ūkininkas; Petronėlė 57 metų, Albinas 18 metų, Birutė 14 metų.

Razevičius, Petras gim. 14, 11. 1907, stalius; Teresė 39 m., Angelė 17 m., Danguolė 8 m.

Sriugys, Ladislova gim. 2. 10. 1912, siuvėja, ūkininkė; Danutė — 31. 3. 1949.

Spetyla, Petras gim. 25. 12. 1899, ekonomistas.

Skimbirauskas, Jonas gim. 15. 2. 1892, stalius; Agota 55 metų.

Snarskis, Leonas gim. 27. 3. 1907, ūkininkas, šaltkalvis, dažytojas; Magdalena gim. 19. 9. 1909; Alfonsas— 24. 12. 1929; Jonas — 13. 7. 1931; Irena — 6. 7. 1933; Juozas — 9. 5. 1943; Izolda — 6. 6. 1949 m.

Sabaliauskas, Juozas gim. 18. 8. 1897, ūkininkas; Petronėlė gim. 8. 2. 1900.

Spurgaitis, Ona gim. 28. 2. 1914, siuvėja; Birutė 14 metų, Albinas 12 m., Vytautas 10 m., Liudvikas 8 m., Marija 7 m., Danutė 4 m.

Venclauskas Emilija gim. 7. 12. 1906, audėja, namų šeimininkė; Algirdas 12 metų, Mindauskas 10 metų.

Vizgirda, Zofija gim. 20. 4. 1896, siuvėja, telegrafistė; Remigijus gim. 1. 9. 1932.

Vilčinskas, Pranas gim. 9. 9. 1926, ūkininkas, batsiuvys, šaltkalvis; Albina gim. 5. 7. 1924; Pranas 2 metų, Albinas 6 mėnesių.

Urbonavičius, Borisas, 35 metų, darbininkas; Stanislova 32 metų; Alfredas 1 metų.

Žadvydas, Stanislovas gim. 14. 5. 1913, kepėjas; Ona 29 metų; Jadvyga 9 metų, Irena 4 metų, Stasys - Vitas 3 m., Aldona 2 m., Algirdas 1 m., Kęstutis m.

Pauliukonis, Pranas, gim. 16. 11. 1904, ūkininkas; Elžbieta gim. 31. 8. 1918; Pranas, Jr.— 30. 4. 1939; Gražina — 15. 7. 1940; Elžbieta — 7. 4. 1943; Živilė — 25. 5. 1944; Konstantinas — 29. 8. 1945; Angela— 12. 11. 1948.

Urbanavičius, Stanislovas gimęs 8. 11. 1948, siuvėjas.

Urbanavičius Konstancija — 45 metų.

Urbanavičius - Bukauskas; Aldona 24 metų.

Urbanavičius - Bukauskas Vitas 4 metų.

Baltrušaitis, Stasys gim. 25. 10. 1912, ūkininkas; Adelė — 25. 12. 1915; Eduardas — 24. 12. 1926; Edmundas — 16. 4. 1941.

Šumanas, Vytautas gim. 26. 1. 1899; Veronika — 29. 7. 1907; Alfredas — 14. 3. 1938; Eduardas — 30. 11. 1943; Birutė — 26. 6. 1932.

(Bus daugiau)

DP CAMP, DILLINGEN a/D., GERMANY, US ZONE

Kregždys, Vytautas, gim. 9. 7. 1902, ūkininkas; Angela — 4. 4. 1907; Danutė 10. 6. 1931; Juozas 20. 12. 1933.

Griškonis, Kazimieras, gim. 13. 5. 1919, darbininkas; Uršulė 23. 5. 1926; Marija 29. 4. 1947.

Mačiulaitis, Česlovas gim. 10. 2. 1892, dailydė; Uršulė 11. 11. 1890; Teresė 2. 2. 1935; Julija 16. 5. 1939.

Sideravičius, Bronislava, gimusi 13. 11. 1894, šeimininkė; Juozas 16. 4. 1923 (sūnus) batsiuvys.

Juknevičius, Stanislova, gim. 23. 6. 1907, šeimininkė; Nijolė 10. m. 43 (duktė).

Statkevičius, Bronislava, gimusi 21. 3. 1924, darbininkas; Stefanija - Irena 3 metų (duktė).

Sklandžiūnas, Marcelė, gim. 11. 11. 1882, šeimininkė; Marcelė, gim. 3. 10. 1917 (duktė) darbininkė.

Valiulis, Kasparas, gim. 10. 9. 1897, mechanikas, šoferius.

Tęsinys 6-tame puslapyj

Nuotraukoje matomas Toronto, Kanada, prieplaukoje apdegęs Kanados laivas Noronic, kuriame laike gaisro žuvo apie 200 žmonių (118 tame laive sudegė). Čia stovi ambulatorijos vežimas, valanda po valandos laukdamas paimti žuvusiųjų lavonus, tačiau darbininkai, sujaudinti šio baisaus įvykio ,nesiryžta imtis iškėlimo darbo.

PASAKŲ KNYGA -

"Kur Bakužė Samanota"

Parašė A. Vaičiulaitis

Šioje apysakų knygoje "KUR BAKUŽĖ SAMANOTA" telpa be galo įdomių 12 istorijų ir 12 pasakų, kaip tai: "PABĖGĖLIAI", "LOKYS IR VOVERĖ", "OZIO BALSAS", "ADOMAS IR IEVA", "UODAS", "POPIEŽIAUS PAUKŠTYTĖ", "SENAS KARVELIS ALEKSANDRAS", "ŽIOGŲ DAINA" ir t.t.

Knyga 288 puslapių .Kaina $2.00. Užsakant šią knygą nereikia mums laišką rašyti, tik įdėkite iškirptą kuponą su $2.00 į konvertą ir prisiųskite "Darbinnkui". Gavę kuponą, tuojau nusiųsme jums knygą. Rašykite:

"DARBININKAS"

366 W. Broadway So. Boston 27, Mass.

"DARBININKO" ADMINISTRACIJAI: —

Šiuomi siunčiu jums $2.00 ir prašau atsiųsti pasakų knygą — "KUR BAKUŽĖ SAMANOTA".

Vardas .....

Adresas .....

Siaubingos Deportacijos

(Eltos Žinios)

III. Tremiamieji kelionėje ir tremtyje

(Tęsinys)

Per abi okupacijas Lietuvoje bolševikai jau įvykdė septynerius masinius gyventojų trėmimus, neskaitant nuolat besitęsiančių kalinių trėmimo, kurie normaliai vykdomi kas mėnesis.

Nėra davinių, kad trėmimai baigtųsi. Trėmimai siekė kiekvieną Lietuvos kampelį, nors dėl trūkumo priemonių ir ginkluotų pajėgų trėmimams vykdyti, jie buvo ruošiami įvairiais laiko tarpais.

Trėmimams dažniausiai naudojamos amerikoniškos transporto priemonės.

Amerikiečių studebekeriai ir fordai būdami gana patvarūs ir daug pranašesni už rusiškuosius zyzus, pasiekia, kad ir purvinais keliais, kiekvieną Lietuvos užkampį. Geležinkelio stotyse tremiamieji pakraunami į amerikoniškuosius keturašius vagonus, kuriuos rusai paprastai vadina "amerikankomis". Jais bolševikų pareigūnai dažnai gąsdina pavergtuosius: "Znaješ, čto takaja amerikanka".

Trėmimai vykdomi nepaprastu žiaurumu, neaplenkiant nei naujagimių, nei baigiančių savo dienas senelių.

Tremiant nesiremiama valstybinio saugumo sumetimais, bet turima tikslas pagrindinai sunaikinti pavergtas tautas.

Kad tremiamieji negali būti jokie valstybės priešai aiškiausiai įrodo, kad ir tokios ištremtos šeimos, kaip — Bujanauskienė su keturiais mažais vaikais iš A. Balbieriškio kaimo, Balbieriškio valsčiaus, Prienų apskrities, ištremti 1946 metais vasario šešioliktą dieną per pirmąjį antrosios bolševikinės okupacijos masinį trėmimą šioje apylinkėje. Antras pavyzdys — Vitkauskienė su trim mažais vaikais iš Leipalingio, kurie buvo ištremti tuo pačiu laiku.

Jei kam nors ir pavyksta susigriebti kiek nors maisto ar drabužių, tai **jie nubuožinimo neišvengia didesniuose surinkimo punktuose. Minėtų motinų: Bujanauskienės ir Vitkauskienės vaikam buvo neleista pasiimti nei kojinių, nors buvo dvidešimts laipsnių viršijąs žiemos šaltis. Tik Balbieriškio gerų žmonių pastangom pavyko, apeinant sargybas, priduoti vaikučiam skudurų, kurie gynė juos nuo sušalimo.**

Visi sugrūdami ankštai į vagonus, užkalamos durys ir apraizgomi spygliuotom vielom vagonų langeliai. Žiemą kelionė būna lengvesnė, bet vasarą silpnesnieji užtrokšta, ir pakeliui iš vagonų lavonai išmetami.

Daugiausia išmiršta šiuo etapu kūdikių. Pusiaukelėje atskiriami nuo šeimų vyrai. Netoli Maskvos ant vagonų durų užkalami užrašai, kad lietuviai vyksta savanoriškai į... respubliką. Dar savame krašte tremtiniai surūšiuojami pagal 'pavojingumo' laipsnį. Patiem "pavojingiausiem" paskiriamos pačios blogiausios gyvenimo sąlygos. Visi, pasiekę jų ištrėmimo vietas, buvo **priversti pasirašyti, kad jie išvyko savanoriškai, ir kartu išduoti dokumentai, nurodą jų "savanorišką" išsitrėmimą dešimčiai metų, per kuriuos jie neturi teisės be MVD žinios iš paskirtos vietovės pasikrutinti. Už atsisakiusius dėti parašus ant panašių blankų, buvo priversti pasirašyti kiti.**

Neretai paskutinį kelio galą iki dviejų šimtų kilometrų tremtiniam tenka įveikti pėstiem, brendant per gilų sniegą. Visi apgyvendinami dažniausiai pačių pasidirbtuose lentiniuose barakuose, kuriuose reikia pakelti nejprastų mūsų krašto žmonėm šešiasdešimt laipsnių šalčio. Kiekviename barake talpinama iki šimto asmenų. Juose nėra jokių pertvarų. Kitose vietovėse ištremtieji apgyvendinami mažose trobelėse, kuriose talpinama po dvidešimt asmenų. Gyvenimo sąlygos sukurtos tokios, kad paskubintų ištremtųjų sunaikinimą.

Tremtiniai nuo penkiolikos iki aštuoniasdešimt penkių metų privalo dirbti pačius sunkiausius fizinius darbus. Moterims nedaroma jokio skirtumo. Jei pasitaikydavo, kad tremiamoji būdavo nešėia, tai ji nuo darbo nebuvo atleidžiama iki gimdymo dienos, nuolat prižiūrėtojų plakama ir raginama: "Skoreij rabotat... nesdochneš, litovskaja sabaka..." Jokia medicininška priežiūra administracija nesirūpina. Laimė tiem lageriam, kuriuose atsiranda tremtinių, nusimanančių medicinos klausimais.

Darbovietė nuo gyvenamosios vietos kartais siekia ligi 20 km.

Pasitaiko atvejų, kad iš darbo grįždami nuvargę darbininkai pūgų metu pasiklysta ir pasilieka amžinai miegoti Šiaurėje, palikdami vaikučius, verkiančius duonos.

Darbas dažniausiai būna miškuose: miškai kertami ir paruošiami plukdyti į Sovietų Sąjungos pramonės centrus. Nemaža lietuvių dirba Donbaso ir Vorkutos kasyklose. Darbo sąlygos yra nepaprastai blogos. Vienas Lietuvos partizanas 1944 metais buvęs vokiečių pagautas į kariuomenę, dalyvavęs didžiuose mūšiuose Rytprūsiuose, papuolęs Vengrijoje rusams į nelaisvę ir ištremtas į Donbaso kasyklas "turėjo progos" savu kailiu patirti Donbaso vergų padėtį. Jam po metų laiko pavyko iš ten su aštuoniais lietuviais ir dviem estais pabėgti. Jis pasakoja:

— Dirbantieji kasyklose pas bolševikus labiau krenta, negu kad mūsų krisdavo didžiausiuose mūšiuose Rytprūsių žemėj.

Žiūrėk tai lynas nutrūko, tai vagonėliai susidūrė, sutrindami keleta darbininkų, tai sprogdinimo užtaisas buvęs per stiprus, pareikalaudamas kelių gyvybių. Gaisrai, užgriuvimai, tai beveik kasdieniniai reiškiniai... Viską daro rusiškas apsileidimas ir nevertinimas žmogaus gyvybės.

Darbo normos dirbantiem yra labai didelės. Jas neišpildžiusieji negana nustatytos maisto normos, kartu sumažinamas uždarbis. Nustatytą normą gali išpildyti tik fiziškai stiprūs vyrai, kurie sugeba per dieną užsidirbti vieną kilogramą duonos. Tie katorgininkai, kurie yra išaugę bolševikinės Rusijos prieglobstyje, netiki mūsų tautų žmonėm, kai šie pradeda pasakoti, kad nepriklausomybės laikais buvo galima daugiau per dieną užsidirbti negu kilogramą duonos.

Atlyginimas už darbą 200 - 300 rublių mėnesiui, už juos galima nusipirkti kibirą bulvių ir keletą kilogramų duonos.

Stovyklose vyrauja badas. Kai dar nebuvo panaikinta kortelių sistemos iš bado daug numirė vaikų ir senelių, nes jie kortelių negaudavo. "Kas nedirba, tas nevalgo", — vyravo bolševikinis posakis.

Sunkiausi metai ištremtiesiems buvo 1942 ir 43, kuriais jie gaudavę dienai tik saują miltų ar saują avižų dienai, ką sumaišę su sniegu kepdavo ant kastuvų.

ELTOS PASTABA

Aukščiau pateikti pranešimai yra iš autentiškų lietuviškų šaltinių. Jie nauju šiurpumu iliustruoja sovietų užsimojimą be atodairos ir pagreitintai sunaikinti lietuvių tautą.

Laisvėje gyvenantiems lietuviams tenka pareiga — visais būdais ir priemonėmis šaukti pasaulį apie Žmogaus ten, prie Baltijos jūros, naikinimą, laužant naturaliasias žmogaus teises, laužant pačios JTO paskelbtą žmogaus teisių deklaraciją.

Lietuvos laisvinimo organai kreipsis drauge su kitais pavergtaisiais kaimynais dėl to vėl į JTO ir jos narius, kreipsis į spaudą, į žmogaus teises ginančias tarptautines lygas. Jų balsą gali žymiai sustiprinti visuomenės ir atskirų žmonių iniciatyva. Ypatingai gali būti reikšmingas balsas lietuvių užjūriuose — Jungtinėse Valstybėse, Didž. Britanijoje, Kanadoje, Australijoje, Pietų Amerikoje. Jų susirinkimų rezoliucijos gyvenamo krašto vyriausybei spaudai, radiofonams, giminiškoms organizacijoms, įtakingiems asmenims padės ardyti tą tylą, kuria Sovietų Sąjunga siekia apgaubti mirti pasmerktuosius žmones ir tautas.

Amerikos lietuviai atskirų kolonijų pastangas nori užbaigti bendru didingu Amerikos lietuvių kongresu, kuris žada praeiti ženkle protesto prieš totalinį genocidą. Vokietijos lietuviai susikaupimą prie kankinamos tautos heroizmo ir protestą prieš JTO nario barbarybę sujungia su rugsėjo 8-sios švente.

Charles Gregg, iš Taunton, Mass. tyrinėja rusų konstrukcijos atominę bombą laike apsilankymo atominio mokslo parodoje Washingtone. Tas modelis buvo pagamintas pagal gana tikslias informacijas apie Sovietų atominius tyrinėjimus anapus geležinės užuolaidos.

Nauji Tremtinių Transportai

Šių metų spalių 6 d. laivu "General Ballou" į New Yorką atvyko šie lietuviai tremtiniai:

Balbatas, Jonas į Brooklyn, N. Y.

Bankaitis, Antanas, Marija, Henrikas į Detroit, Mich.

Bytaut, Anna į Hartford, Ct.

Davidauskas, Antose, Virginia, Alfonsas į Linden, N. J.

Dicius, Pranciškus(Domicelė, Renauldas į Chicago, Ill.

Druskis, Kazimieras, Elena, Edmundas, Aušra - Elena į Indianapolis, Ind.

Gleiforsaite, Hilda į Brooklyn, N. Y.

Janušonis, Paulina, Ramuse į Kearny, N. J.

Jasaitytė, Agne į Detroit, Michigan.

Jursenaitė, Grasilda, Emilija į Chicago, Ill.

Kazlauskas, Pranas į Reed City, Mich.

Klovas, Vincas, Marija, Paulina į Chicago, Ill.

Ladukas, Stanislovas, Marija į Brooklyn, N. Y.

Levickienė, Sofija į Sunnyside, Wash.

Matijošaitis, Justinas į Philadelphia, Pa.

Matulaitis, Bronius, Konstancija į Chicago, Ill.

Mikuckis, Juozas, Paulina į New York, N. Y.

Mikaitis, Otonas, Lena, Hermanas, Vilhelmas, Anna M. į Concord, N. C.

Mockus, Stasys, Marija, Virgilija, Regina į Houston, Texas.

Nakas, Osvaldas į Philadelphia, Pa.

Mikulionis, Jonas, Janina į Rochester, N. Y.

Natkevičienė, Mikalina, Dominika - Danutė į Detroit, Michigan.

Palubinskas, Saliomeja, Benediktas, Albinas į Lewiston, Maine.

Paulavičius, Pranas į Chicago, Ill.

Pazerūnaitė, Antonina į Buffalo, N. Y.

Plienaitis, Pranas, Ona į Detroi, Mich.

Plechavičius, Povilas, Povilas, Irene į Avon Lake, Ohio.

Ramanauskaitė, Elena į Heron Lake, Minn.

Rasimas, Boleslavas, Aušrelė, Brigita, Agnietė, Cecilija, Marcijona į Orland Park, Ill.

Saltenis, Eva, Marija į Los Angeles, Calif.

Sinkevičius, Zigmantas, Marcelė, Ramutė į Chicago, Ill.

Suopys, Vytautas į Imlay City, Mich.

Teizeris, Osmanas į Santa Paula, Calif.

Timpa, Gustavas į Bellevue, Mich.

Vedeika, Petras į Detroit, Mich.

Viliusitis, Heincas į South Boston, Mass.

Vaiceliunas, Stasys, Kaze, Edmundas į E. Orange, N. J.

Valkiūnienė, Irene, Jonas į Dyerburg, Tenn.

Atvykstančius uoste pasitiko organizacijų atstovai.

Šių metų spalių 8 d., laivu "General Eltinge" į New Orleans atvyksta šie lietuviai tremtiniai:

Aukstkalnis, Kazys, Brone, Genovaitė, Zigmantas, Kazimieras į Los Angeles, Cal.

Bernotas, Elena į Elton, La.

Cilinaitė, Stanislava į Los Angeles, Calif.

Feiferis, Vaclovas, Marta, Genovaitė į Clarksdale, Miss.

Gedgaudas, Stasys, Vincenta, Algirdas, Grazvydas, Mindaugas į Donaldsville, La.

Kijauskas, Algirdas į San Diego, Calif.

Malskis, Jurgis, Elena, Ramutis į Little Rock, Ark.

Pranys, Augustas į Sebastopol, Calif.

Rubas, Vaidilutė, Vytautas, Algirdas, Ramutis, Marija, Juozas į Safford, Ala.

Schulat, Marianne, Friedrich į Pataluma, Cal.

Vaičiulis, Vanda, Gertruda, Pranas į Clarksdale, Miss.

Venckauskienė, Antanina į San diego, Calif.

Atvykusius pasitiks organizacijų atstovai.

Šių metų spalių 10 d., laivu "General Muir" į New Yorką atvyko šie lietuviai tremtiniai:

Andriūnas į Philadelphia, Pa.

Arnastauskas, Salme, Jurgis į New York, N. Y.

Ausrotas, Antanas, Marija į Brooklyn, N. Y.

Baltušis, Edvardas į Racine, Wisc.

Benokraitis, Dale, Adele, Vitalius, Vincentas į Brooklyn, N. Y.

Barauskaitė, Prima į St. Albans, L. I., N. Y.

Bitneris, Evaldis, Anna į Baltimore, Md.

Burba, Bronius į Detroit, Michigan.

Butenas, Petras į Kearny, N. J.

Braziulis, Alfonsas, Stanislava į Avon Lake, Ohio.

Damarodas, Jurgis į Trenton, N. J.

Daukintis, Apolinaras, Stefanija, Anastazija, Grazina į Kearny, N. J.

Butkus, Kostas, Sofija, Konstantinas į Philadelphia, Pa.

Cyvas, Vladas į S. Euclid, Ohio.

Dirgela, Adolfas, Ona į Chicago, Ill.

Dobilas, Kazys, Ona į Philadelphia, Pa.

Federavičius, Stasys į Feltonville, Pa.

Gemarkienė, Marija į Cincinnati, Ohio.

Cicenaitė, Bronislava į Chicago, Ill.

Giedraitytė, Elena į Chicago, Ill.

Girskis, Pranas į Binghamton, N. Y.

Gudelis, Eduardas, Stase į Philadelphia, Pa.

Hausrotas, Augustas, Marija į Cleveland, Ohio.

Jankauskas, Bronislavas, Jadvyga, Gražina, Jadvyga į Worcester, Mass.

Jakštas, Ernstas, Marija, Elfryda, Herron, Mich.

Janušaitis, Juozas į Standish, Mich.

Gaigalas, Adolfas, Antanina, Audronė, Adolfas, Aušrelė į Philadelphia, Pa.

Janušauskienė, Marija į Boston, Mass.

Kebleris, Jonas, Anielė, Romualdas, Genovaitė į Mexico, Maine.

Kezelis, Petras, Bronislava, Petras į Midlethian, Ill.

Kalvaitis, Konstancija, Aldona, Stasys į Bethlehem, Ct.

Knystautas, Zigmas, Alfred, Janina į Amsterdam, N. Y.

Kučinskienė, Konstancija, Jonas į Philadelphia, Pa.

Kupstas, Mykolas į Irasburg, Vermont.

Laniauskaitė, Agota į Nashua, N. H.

Liaukiūtė, Juze į Brooklyn, N. Y.

Mackevičius, Petras į Brooklyn, N. Y.

Masiulytė, Ona į Chicago, Ill.

Masiulienė, Juze į New York, N. Y.

Masiulytė, Aleksandra į New York, N. Y.

Mazeika, Povilas, Elena, Maria į Glen Head, L. I., N. Y.

Morkūnas, Jonas, Janina, Algimantas į Philadelphia, Pa.

Navickas, Petras į Brockton, Mass.

Nasyvytis, Mindaugas, Katerina į Euclid, Ohio.

Nausėdas, Izidorius,, Justina, Izidorius, Eugenius, Violeta, Angelė į Pitsburgh, Pa.

Navickas, Juozas į Georgetown, Ill.

Norvilas, Vaclovas, Ona, Viktoria, Kazimieras į Monroe, Mich.

Paknys, Jonas, Jeva į Woodhaven, N. Y.

Plungė, Juozas į Philadelphia, Pa.

Petraitis, Antanas į Chicago, Illinois.

Tęsinys 7-tame pusl.

ĮSIGYK ANGLIŠKAI - LIETUVIŠKĄ

ŽODYNĄ

English - Lithuanian Dictionary

Žodynas turėti savo knygyne yra be galo naudingas dalykas nes jis yra geras kalbos mokytojas ir stiprus patarėjas.

Mes siūlome Jums Angliškai-Lietuvišką Žodyną, kuris yra kiekvienam reikalingas. Jo formatas-dydis: 6 coliai per 4". 400 puslapių; kietais, stipriais audeklo apdarais. Parduodavo po $4.00; dabar mes Jums siūlome bargeną — atiduodame už $3.00. Mes jų nedidelį skaičių turime. Prašome skubiai užsisakyti.

Užsisakant žodyną, mums laišką rašyti nereikia, tik įdėk į konvertą kuponą su $3.00, ir tuojaus gausite puikų Angliškai-Lietuvišką Žodyną.

Užsakymus siųskite:

DARBININKAS

366 West Broadway So. Boston 27, Mass.

Šiuomi siunčiame $..... ir prašome atsiųsti mums Angliškai-Lietuvišką Žodyną.

Vardas .....

Adresas .....

Keturi Amerikos atominės energijos žymūs živonai susitikę Chicagoje pasikalba atominės energijos reikalais sąryšyje su Rusijos atominiu sprogimu. Iš kairės į dešinę: Dr. Leo Szilard, Dr. Samuel K. Allison, Dr. Thorfin Hogness ir mokslininkas Dr. Harold Urey, laimėjęs Nobelio premiją. Dr. Urey sako, jeigu įvyks karas su Rusija, tai jis tęsis apie 10 metų.

KAS GIRDĖTI LIETUVIŲ KOLONIJOSE

BROCKTON, MASS.

Lietuvių R. Katalikų Federacija

Brocktono Lietuvių Katalikų Federacijos Skyrius, spalio mėnesio 2 d., parapijos salėje, sušaukė po vasaros atostogų pirmą mėnesinį susirinkimą.

Dalyvaujant visų katalikiškų organizacijų atstovams ir keliems iš tremties atvykusiems lietuviams katalikams, atkalbėjus Dvasios Vadui kleb. kun. P. Strakauskui maldą, susirinkimą, trumpa įžangine kalba atidarė Federacijos pirmininkas J. Treinavičius.

Pirmininko pakviestas, kleb. kun. P. Strakauskas padarė pranešimą apie skyriaus veiklą ir patiekė gaires veikimui ateinantiems metams. Jis pasidžiaugė, kad Brocktono - Montello Katalikų Federacija yra labai daug nuveikusi ne vien religiniai ir tautiniai, kaipo katalikiškų organizacijų jungimys, bet taipgi pasižymėjo labai gražiai ir tremtinių globos darbe, kame ji buvo ir yra, tartum tremtinių tėvas ir motina.

Daug iš tremties atvykusių lietuvių, minėtos Katalikų Federacijos ir jos narių rūpesniu yra gavę ir gauna darbus ir net kambarius bei butus.

Toliau, kalbėtojas kleb. kun. P. Strakauskas, labai apgailestavo, kad tik labai mažas nuošimtis iš atvykusių lietuvių prisideda prie parapijos katalikiškos veiklos, nors apie tai atvykusiems buvo daug kartų aiškinta, kalbėta ir prašyta.

Negana to, dar yra blogesnis reiškinys, kad naujai susitvėręs tremtinių choras ir komitetas yra vienos neaiškios organizacijos ir jos bedieviškos vadovybės įtakoje ir direktyvose, kurių dėka ir tremtinių neapdairumu tremtiniai katalikai palaipsniškai įsijungia į bedievišką frontą. Laikas susiprasti, kol dar nėra vėlu, o ypatingai jaunimui.

Tuo tarpu ,parapijos choras ir katalikiškos organizacijos laukė ir laukia paramos iš atvykusių lietuvių katalikų, kurie, savo dalyvavimu ir veikla, galėtų į esamas organizacijas įlieti daug naujos lietuviškos dvasios, sustiprintų patrijotiškumą ir pagyvintų patį organizacijinį darbą.

Šiandieną, kovos laikais, nepakanka būti vien tik kataliku bažnyčioje, bet juomi dar privalo būti ir už bažnyčios: religiniuose, socialiniuose, tautiniuose ir kultūriniuose klausimuose. Lietuviai katalikai negali būti pakrikę, kada bedieviai ir jų sąjungininkai — komunistai yra organizuoti. Nejaugi lietuvis katalikas, nesąmoningai remdamas bedievių frontą, ar dar ilgai piaus tą šaką, ant kurios pats sėdi!? Laikas padėti piūklą!

Galop, susirinkimo dalyvių prieita prie realios išvados, kad šiam opiam, šių laikų, klausimui — Katalikų Akcijai sugyvinti ir išryškinti Brocktono Katalikų Federacijos skyrius numato ruošti kiekvieną mėnesį paskaitas - akademijas, kuriose būtų gvildenama religiniai, tautiniai ir visuomeniški klausimai.

Pirmą tokią paskaitą, pajvairintą tautiniu menu, yra nutarta suruošti šio — spalio mėnesio paskutinį sekmadienį — Kristaus Karaliaus Šventėje. Paskaitą laikys iš tremties atvykęs J. Danusevičius. **Rap.**

Padėkime Plytelę Ant TĖVO KAZIMIERO AMŽINAM PAMINKLUI

Neabejojame, kad Tamsta ir daugelis iš Jūsų pažystamų dar atsimena garsųjį misijonierių Tėvą Kazimierą Kapucina, kuris savo gražiais ir turiningais pamokslais Amerikos lietuvių išeivijoje paliko gilų ir neišdildomą įspūdį.

Jis grįžęs į Lietuvą išleido labai gražią maldaknygę vardu — "Atlaidų šaltinis", kurioje yra tiek daug trumpų maldų su popiežių duotais atlaidais, kad būtų sunku net išskaičiuoti.

Tėvas Kazimieras Kapucinas mirė gruodžio 26 d., 1941 metais, Kaune, Lietuvoje. Minint liūdną 8-nių metų mirties sukaktį, Tėvui Kazimierui prisiminti, "Darbininkas" pasiryžo išleisti jo maldaknygę — Atlaidų Šaltinį didelėmis stambiomis raidėmis. Ji jau yra spaudoje ir netrukus pasirodys. Todėlei, Jus nuoširdžiai kviečiame prisidėti prie jos išleidimo, užsisakant iš anksto bent vieną jos egzempliorių, arba užsakant kam kaipo atmintinę dovaną.

Pasitikime, kad Amerikos lietuviai neatsisakys paremti šį gražų ir prakilnų darbą — padės šią maldaknygę išleisti, kuri a. a. Tėvui Kazimierui bus kaipo amžinas šimtus metų tveriąs paminklas, kurio net žiaurūs bolševikai mindžiodami jo kapą nepajėgs sunaikinti.

Maldaknygė bus nedidelio formato: **3 coliai pločio ir 5 coliai ilgio, 560 puslapių, luksusiniais viršeliais, auksuotais kraštais,** apskritais kampas. **Kaina $3.50.**

Iš anksto užsisakantiems **"Atlaidų Šaltinį"**, atiduosime pigiau — už $3.00 ir skaitysime Jus šios maldaknygės Rėmėju-Leidėju. Kiekvienas Rėmėjas gaus atminčiai a. a. Tėvo Kazimiero paveikslą atvirutės didumo.

Kreiptis adresu:—

DARBININKAS

366 West Broadway **South Boston 27, Mass.**

"Darbininko" Administracijai:—

Siuomi siunčiu $3.00 ir prašau kaip tik baigsite spausdinti didelėmis raidėmis Tėvo Kazimiero Kapucino maldaknygę — Atlaidų Šaltinis, man atsiųsti.

Vardas .....

Adresas .....

PALIKĘS JĄ IŠKELIAVAU...

Lyg tik atvykęs į Ameriką, netikėtai patekau į Baltimorę. Ir kaip tik tuo laiku broliai Motuzai rodė savo filmas apie Lietuvą. Pro akis bėgo gražieji tėvynės vaizdai kartais taip graudžiai suspausdami svetimose šalyse paklydusio tremtinio širdį. O balsas kalbėjo: "Yra šalis graži šalis, kur augom mes maži... Palikęs ją iškeliavau ir tik sapnuose sapnavau tą gimtą šalį..." O paskui jau du balsai uždainavo: "Kelias vieškelis mūs veda tiesiai į namus..."

Pertraukos metu paklausiau brolių Motūzų, kas tas balsas ir tie dainininkai taip jausmingai pasiekiantieji giliausią širdies kampelį.

— Tai kompozitorius Antanas Vanagaitis ,kuris deklamavo ir paskui jis kartu su J. Olšausku dainuoja. — paaiškino man.

Apie komp. Antaną Vanagaitį jau buvau daug girdėjęs; ir apie jį patį ir daugybę jo sukurtų dainų. Tik jo paties man nebuvo progos sutikti. Todėl maniau, kai tik atvyksiu į Chicagą, būtinai aplankysiu A. Vanagaitį jo "Margučio" štabe, apie kurį man kiekvienas sutiktas lietuvis Amerikoje turėjo ko papasakoti. Chicagon teko atvažiuoti, bet A. Vanagaičio jau neberadau. Jis, kaip savo dainoje dainavo "palikęs mus iškeliavo..." Iškeliavo, deja, į tą šalį iš kurios nebėra vilties sugrįžti. Tačiau visur Chicagoje radau jo pėdsakus, o kaip jo darbų aidas skamba ir dabar "Margučio" radijas. kurio išplėtimui A. Vanagaitis įdėjo visą savo sielą.

Rugsėjo 11 d. "Margučio" radijo programa buvo pašvesta A. Vanagaičio pusmečio mirties sukaktuvėms paminėti. Toje programoje kalbėjusi p. J. Daužvardienė gyvai prisiminė tuos laikus, kada ji kartu su velioniu dirbo lietuviškąjį darbą. Ji prisiminė tuos nepaprastus gabumus perteikti klausytojams žodį ar dainą. Adv. Antanas Olis, vienas artimųjų A. Vanagaičio prietelių apgailestavo ir priminė tą didelį nuostolį, kurį turi Amerikos lietuviai netekę jų dainoriaus ir pasakoriaus. Dr. Steponas Biežis, kuris pirmininkauja A. Vanagaičio paminklo statymo komitetui, kvietė visus lietuvius prisidėti prie užsibrėžto tikslo įvykdymo, įamžinti šviesaus lietuvio atminimą. Adv. A. Lapinskas, artimas kompozitoriaus bendradarbis radio programos ir paminklo statymo iždininkas prisiminė A. Vanagaitį, kaip gerą vadovą su kuriuo buvo malonu bendradarbiauti. K. Deveikis, kuriam dabar tenka dirbti "Margutyje", vedė šią programą. O visa paminėjimo valanda buvo perpinta A. Vanagaičio kompozicijomis, kurias išpildė dainininkė Ona Biežienė, akomponuojant J. Bijanskui.

Vis tai A. Vanagaičio bendradarbiai. Ir tai tik maža delelytė iš tos gausybės bendradarbių ir prietelių, kuriuos A. Vanagaitis sugebėjo sutraukti aplink save netik dėka savo retų talentų, bet taip pat giedria nuotaika ir nuoširdumu, kurį pažino visa Amerikos lietuvių visuomenė.

Vladas Vijeikis.

CLEVELAND, OHIO

Pradėjo veikti

Rugsėjo 25 d. Clevelando ateitininkai sušaukė savo steigiamąjį susirinkimą, kur išsirinko valdybą ir aptarė ateities veikimo planus. Nutarta didinti savo narių skaičių, kuris šiuo tarpu nėra labai didelis. Gražų žodį į susirinkusius tarė kun. Dr. Širvaitis ir prof. Dr. Damušis.

Jaunąją kuopą globoja ir jai daug padeda ankščiau įsisteigęs "Ateities" klubas. Tikėkime, kad Dievui padedant, mūsų užsimojimai bus įgyvendinti.

A. B.

PRANEŠIMAS

Moterų Sąjungos Conn. Valstijos Kuopoms

Pranešam visų kuopų žiniai, kad Moterų Sąjungos Conn. valstijos metinis ir labai svarbus suvažiavimas įvyks spalio 16 d., 1949 metais Švč. Trejybės parapijos mokyklos svetainėje, kampas Capital Ave., ir Broad St., Hartford, Conn. Pradžia 1:00 valandą po pietų.

Kviečiam visas kuopas skaitlingai prisiųsti atstovių ir paruošti naudingų įnešimų.

Atstovės vykdamos į suvažiavimą, prašomos atsivežti savo ženklelius, kurie suvažiavimo metu yra vartojami.

Atstovės ir kuopos atminkite, kad spalio 16 d. įvyks taip pat ir Hartford'e ir Darbininkų Sąjungos suvažiavimas, bet tai nesudarys mūsų suvažiavimui keblumų, nes svetainėje randasi erdvios patalpos ir atskiri kambariai posėdžiams.

Pirm. **Julė Valintine**

Rašt. **Marijona Jokubaitė.**

PRAŠO GARANTIJŲ

(Pradžia 4 psl.)

Dyra, Juozas, gim. 8. 2. 1898, ūkininkas.

Jundulas, Domininkas, gim. 24. 9. 1899, ūkininkas.

Sakalauskas, Antanas, gim. 6. 6. 1883, dailydė.

Bulvonas, Jonas, gim. 24. 6. 1925, darbininkas.

Skudra, Jokūbas, gim. 1. 6. 1907, dailydė; Elžbieta, gim. 7. 8. 1913; Bronislava, gim. 9. 3. 1932; Algimantas 3. 3. 1943.

Stakauskas, Antanina, gim. 8. 7. 1899 (Skudros Jokūbo uošvė).

Dambrauskas, Izidorius, gim. 10. 5. 1908, dailydė; Emilija 19. 8. 1910; Petras 17. 6. 1943.

Gustas, Viktoras, gim. 4. 5. 1920, ūkininkas; Bronislava 6. 1. 1922; Algimantas 8. 9. 1942; Kazimieras 25. 10. 1944; Marija 21. 5. 1882.

Mikalauskas, Juozas 17. 12. 1906, batsiuvys, dažytojas; Elena 22. 2. 1903.

Mikalauskas Janina 25. 5. 1931.

Mikalauskas Vyda 7. 6. 1938.

Petrulis, Stanislovas, 35 metų, metalo fabriko darbininkas; Ona 32 metų; Stanislovas 10 metų; Janina 9 metų.

Antanavičius, Bronislavas, gim. 1. 11. 1912, ūkininkas; Janina 13. 11. 1919; Algimantas 3. 1. 1943; Janina - Gražina 23. 1. 1948.

Valiulis, Gasparas, darbininkas.

Staškevičius, Vytautas, gim. 18. 4. 1921, ūkininkas; Adelė 7. 8. 1923; Felicija 10. 5. 1945.

Mickevičius, Vincentas 56 metų, darbininkas; Uršulė 3. 10. 1895.

Lungys, Steponas gim. 4. 4. 1916, geležinkelio darbininkas; Emilija 28. 4. 1912; Antanas 20. 1. 1941; Bronislava 23. 6. 1940.

Zdancevičius, Bronislava gim. 12. 8. 1916, dailydė; Eugenija 16. 8. 1913; Romanas 17, 12. 1939.

Lionaitis, Ona gim. 18. 10. 1914, ūkininkas; Irena gim. 4. 10. 1941 (duktė).

Navickas, Pijus gim. 20. 2. 1891, ūkininkas; Adelė gim. 16. 12. 1931 (duktė).

LITHUANIAN DP CAMP "c", INGOLSTADT a/D., GERMANY, US Zone

Karaitis, Algirdas, gim. 6. 3. 1921, sodininkas; Viktorija 1. 1. 1923; Elena 13. 8. 1896 (motina) siuvėja.

Garšva, Marija gim. 2. 11. 1910, ūkininkė; Kazimieras 5. 12. 1934 (sūnus).

Baltrušaitis, Juozapas, gim. 4. 5. 1904, siuvėjas; Marija 9. 8. 1903.

Raila, Antanas gim. 15. 3. 1905, batsiuvys, darbininkas.

Paugys, Kazimieras gim. 15. 9. 1906, ūkininkas; Marija 20. 3. 1909; Genovaitė 16. 2. 1938; Algirdas 23. 10. 1940; Kazimieras 22. 2. 1945.

Želvienė, Ona gim. 25. 2. 1909, namų šeimininkė.

Želvys Rimgaudas 5. 3. 1935 (sūnus).

Katauskas, Valerija 20. 9. 1913, darbininkas; Albertina 16. 2. 1935 (duktė); Rita 8. 10. 1938; Laimutė 20. 5. 1941.

Lankelis, Feliksas 9. 1. 1905, ūkininkas, elektrotechnikas.

Zasčiurinskas, Juozapas 22. 3. 1920, siuvėjas; Zofija 26. 3. 1910 (žmona); Vitas 13. 3. 1940; Antanas 9. 3. 1943.

Bernotas, Lasdislovas 12. 10. 1885, ūkininkas, elektromechanikas; Vytautas 5. 7. 1925 (sūnus) ūkininkas.

Cibulskis, Stanislovas 20. 6. 1919, ūkininkas; Janina 18. 1. 1925; Marija 7. 10. 1946; Veronika 11. 10. 1947; Antanas 14. 1. 1949:

Puronas, Pranas 21. 9. 1899, ūkininkas; Danguolė 7. 8. 1928 (duktė); Romualdas 13. 9. 1932 (sūnus); Gertruda 15. 11. 1937.

Balčiūnas, Alfonsas 15. 8. 1918, metalo darbininkas.

DP CAMP, FELLBACH. I.R.O. AREA N 2., Nellingen, Germany, US Zone

Žiauga, Vytautas gim. 6. 7. 1921, inžinierius elektrikas; Julija 22. 1. 1926.

Tyška, Juozapas 16. 12. 1882, inžinierius mechanikas; Kliaudija 10. 4. 1889.

Raišys, Ladislovas 30. 11. 1912, ūkininkas; Jadvyga 23. 9. 1912; Vidmantas 3. 11. 1934; Nijolė 17. 2. 1936.

Grudinskas, Pijus 2. 3. 1917, ūkininkas, dailydė; Bronislava 19. 8. 1912; Vida 23. 11. 1946.

Malšinskaitė, Irena 27. 8. 1935 (žmonos duktė); Elvyra 19. 8. 1937.

Talmontas, Juozapas 16. 8. 1883, siuvėjas; Marija 4. 9. 1900.

Budiejus, Stasys 21. 11. 1919, inžinierius architektas; Ieva 8. 11. 1923.

Šaulinskas, Aleksandras 27. 11. 1899 (uošvis) ūkininkas; Olga 17. 7. 1899.

Jankauskas, Aleksadras 10. 7. 1916, ūkininkas; Felicija 21. 9. 1923; Aleksandras 14. 11. 1940; Romualdas 2. 9. 1944; Vytautas 20. 6. 1946.

Kruopis, Ona 14. 3. 1891, siuvėja; Bronislavas 1. 1. 1917 (sūnus) ūkininkas, dažytojas.

Gedgaudas, Eduardas 2. 6. 1898, ūkininkas, sodininkas; Marta 28. 7. 1901; Mindaugas 3. 4. 1934; Kęstutis 9. 10. 1938; Vykintas 8. 8. 1941.

Garla, Jonas 24. 6. 1916, ūkininkas, automechanikas; Stefanija 24. 12. 1920; Nijolė 27. 4. 1941; Gražina 26. 6. 1943.

Padleckas, Vaclovas 2. 1. 1926, ūkininkas.

Kuzminskas, Ona, siuvėja.

Eitmantas, Regina 6. 1. 1921, šeimininkė.

DP CAMP, WARNER CASERNE, MUNCHEN - FREIMAN, Germany, US Zone

Rožanskas, Boleslovas, gim. 1. 10. 1894, sodininkas, dažytojas; Janina 6. 6. 1896; Danutė 6. 1. 1932.

Koncius, Alfonsas 30. 11. 1909, dažytojas; Marija 23. 8. 1922; Lojola 12. 9. 1939; Stefanija 7. 3. 1942; Alfonsas 10. 5. 1945; Marija 1. 11. 1946.

Koncius, Juzefa 18. 7. 1906, darbininkė.

Sadauskas, Ona 8. 2. 1891, ūkininkė; Danutė 2. 12. 1930 (duktė); Kazimieras 4. 3. 1927 (sūnus) ūkininkas.

Šimkus, Kunigunda 13. 5. 1907, ūkininkė; Česlovas 14. 10. 1930 (sūnus); Algirdas 19. 10. 1932; Benediktas 7. 6. 1945.

Anuškevičius, Petras 14. 11. 1918, ūkininkas; Ona 20. 4. 1920; Algimantas 31. 3. 1948.

Juozapavičius, Aleksandras 18. 8. 1898, mechanikas; Konstancija 18. 3. 1881.

Antanaitis, Salemonas 12. 1. 1894, ūkininkas; Marija 7. 6. 1902.

Danisevičius, Juozapas 25. 9. 1913, ūkininkas; Marija 12. 5. 1885 (motina) šeimininkė.

Petrauskas, Adomas 15. 12. 1892, ūkininkas; Suzana 21. 4. 1906; Stasys 24. 11. 1924 (sūnus) ūkininkas; Bronius 30. 3. 1910 (sūnus) ūkininkas.

Šluotienė, Česlova 15. 4. 1882 (uošvė) šeimininkė.

Kybartas, Vytautas 7.11. 1921, ūkininkas; Angela 19. 9. 1912; Danutė 5. 8. 1982.

Alytienė, Uršulė 5. 1. 1888 (uošvė) šeimininkė.

Jankauskas, Stasys 22. 2. 1896, ūkininkas; Salomėja 15. 7. 1912; Tautvydas 22. 9. 1939.

Sližauskas, Michalina 13. 8. 1910, siuvėja; Gražina 29. 5. 1933 (duktė).

Radikas, Kazimieras 20. 2. 1903, ūkininkas, stalius; Stefanija 29. 7. 1899; Aldona 13. 12. 1932; Albina 1. 3. 1934; Petras 10. 5. 1935.

Šnekutis, Juozapas 29. 4. 1900, ūkininkas; Petronelė 5. 4. 1898; Bronius 22. 4. 1938; Marija.

Baranauskas, Pranciška 14. 7. 1919, šeimininkė; Angelė 12. 11. 1944; Sigitas 22. 2. 1946; Matilda 24. 1. 1901 (anyta) šeimininkė.

PRANEŠIMAS

Šiuomi pranešame, kad LDS Conn. Apskrities suvažiavimas įvyks sekmadienį, spalio 16 d., 1949 metais 1 val. po pietų, Švč. Trejybės parapijos mokyklos kambariuose, Corner Broad and Capital Ave., Hartford, Conn. Šv. Mišios už LDS mirusius narius bus atnašaujamos 10 val. ryte.

Nuoširdžiai kviečiame visas kuopas gausiai dalyvauti, pasiunčiant atstovus bei sumanymus.

Pirmininkas **Juozas Bernotas,**
Raštininkė **Stefania Sapranas.**

Skaitykite ir platinkite katalikišką spaudą — laikraštį "Darbininką"!

Juozas Kasinskas
Inc.
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
602 Washington Blvd.
BALTIMORE 30, Md.
Tel. Lexington 8595
Limosinai dėl visokių reikalų.
Patarnavimas Dieną ir Naktį.

Malonu Yra Melstis iš Lietuviškos Maldaknygės!

"Darbininko" Knygyne Galite Įsigyti Puikiausių Lietuviškų Sekančių Maldaknygių:

1. **DIDYSIS RAMYBĖS ŠALTINIS,** antroji laida. Surinko ir išleido kun. P. M. Juras. "Darbininko" spauda. 788 puls. $3.75
2. **RAMYBĖS ŠALTINIS,** antroji laida. Surinko ir išleido kun. Pr. M. Juras. "Darbininko" spauda. 544 puslapių $3.00
3. **ANIALAS SARGAS,** išleido "Garsas", 288 pusl. — $1.50

Užsakymus siųskite:

DARBININKAS

366 West Broadway, So. Boston 27, Mass.

Siuomi siunčiu $..... ir prašau prisiųsti maldaknygę .....

Vardas .....

Adresas .....

VIETINĖS ŽINIOS

ŽINUTĖS

Rožančius. Pagal įsigyvenusį įprotį, šv. Petro parapijos bažnyčioje spalių 12 d., Rožančius bus kalbamas per visą dieną. Pirma intencija šių gražių maldų bus pagelbėti žmonėms atgauti savo šalyse laisvę. Kita intencija, kad gerai pasisektų šios parapijos vyrams ir vaikinams atlikti, šią savaitę metines šv. misijas. Žodžiu, melskimės savo ir kitų intencija, Columbo dieną.

Auka krikštamotei atsiminti. Albertas Pignato su savo žmona Ona (Sinkevičiūtė) paaukojo Šv. Petro parapijos mokykloms $25.00, ką nors įtaisyti, atminčiai jų dukrelės Mortukės krikštamotės a. a. Onos Horgan (Grigaliūnaitės). Abi Onos buvo artimos draugės.

Dar gali atlikti misijas. Moterys ,merginos, kurios neatliko metinių misijų arba nepilnai jas atliko, gali tai atlikti, rytais per vyrų misijas arba per jaunimo misijas.

PADĖKA

Širdingiausiai dėkojame p. Evai ir Augustui Sandams, gyv. 33 Pearl St., Dorchester, Mass., kurie mus nepažįstamus iš Vokietijos atkvietė į šį kraštą ir taip maloniai ilgesnį laiką priglaudė savo šeimoj. Dėkojame visai gausiai Sandų šeimai, ypač Ričardui ir Alfonsui Sandams už malonią pagalbą transporto priemonėmis ir Mary Sanda - Curtis už dovanotus baldus ir širdingą pagalbą.

Taip pat dėkojame bendro vardo prieteliui St. Mockui, širdingai mus naujakurius parėmusiam.

Dėkojame kleb. kun. Virmauskiui, kleb. kun. P. Jurui ir kun. Kontautui, parodžiusiems mūsų šeimai daug palankumo ir suteikusiems paramos.

Dėkojame M. Veniui ir A. Peldžiui, padėjusiems susirasti butą ir darbą.

Visiems, visiems, padėjusiems mums įsikurti, širdingas lietuviškas dėkui.

M. K. Mockų šeima,
337 E St., So. Boston, Mass.

Kvies Ministerį Lozoraitį Į Bostoną

Amerikos Lietuvių Tarybos skyrius Bostone, savo susirinkime, įvykusiame spalių 5 d., Lietuvių salėje, nutarė į Bostoną pakviesti atvykstantį iš Italijos Lietuvos ministerį Stasį Lozoraitį padaryti pranešimą Tarybos ruošiamose prakalbose, spalių 23 d., 2 val. po pietų Municipal Building salėje. Be ministerio Lozoraičio, kviečiami neseniai atvykę iš Vokietijos veikėjai. Meniniai programai pakviesta Gabijos choras ir solistė p-nia Barkienė.

Be prakalbų ,masinio mitingo, nutarta ruošti Bostono delegatų į didįjį Lietuvių Kongresą New Yorke išleistuvių banketą, šeštadienį, spalių 29 d. Lietuvių salėje.

Nutarta kreiptis į visas organizacijas Bostone, prašant išrinkti savo atstovus į Visuotinąjį Amerikos Lietuvių Kongresą, įvykstantį lapkričio 4-6 dienomis New Yorke, ir paskirti savo auką Lietuvos vadavimo reikalams.

Suzirinkimui pirmininkavo adv. J. Grigalius, sekretoriavo S. Michelsonas. **Rap.**

Bostoniečiai Brocktono Feruose

Praėjusiuose Brocktono Fėruose, buvo pravesta nauja programos dalis — Tautinių Šokių Festivalis. Tame Festivaly lietuvius atstovauti buvo pakviesta Bostono Lietuvių Tautinių Šokių Grupė. Šeštadienį dalyvavo grupės jaunieji, gražiai pašokdami keleta tautinių šokių. Kai kuriems šokiams daina pritarė Vanda Griganavičiūtė ir Mamertas Simonavičius. Sekmadienį Festivaly dalyvavo grupės suaugusieji. Prieš labai didelę minią žmonių su dideliu pasisekimu pašoko: "Kazokėlį", "Rugučius" "Lenciugėlį", "Mikitą" ir "Malūnėlį". Po šokių grupės vedėjai, O. Ivaškienei prisegta Fėrų 'Blue Ribbon'.

Visų buvo pripažinta, kad iš dalyvavusių šiame festivaly tautybių geriausiai pasirodę lietuviai, ukrainiečiai ir švedai.

Prie Lietuviško Namelio

Kiek ankščiau prie 'Lietuviško Namelio' įvyko, lietuvių programa. Čia kalbas pasakė kun. Klimas, prof. Končius. Lietuviškų dainų padainavo tremtinių grupė ,vad. p. Saluckai. Tautinius šokius pašoko naujai atvykusių tremtinių grupė, išskirus Marytę Peldžiūtę, vadovaujant p-lei Spokevičiūtei. Programą vedė p. Tamošaitis. Namely vyko įdomi lietuvių meno paroda, kuri buvo gausiai lankoma. Programos žiūrėjo skaitlingas lietuvių būrys. **Buvęs.**

Lietuvių - Latvių - Estų Draugija

Naująjį savo veiklos sezoną pradės šioji bendros nelaimės tautų draugija š. m. spalio mėn. 29 dieną vakare susirinkimu Baltic American Society būstinėje, 190 Beacon Street, Boston. Tą vakarą dr. Vytautas Čepas, buv. Vilniaus Universiteto ir Baltų Universiteto Hamburge Teisių mokslų profesorius, kalbės apie visų trijų Baltų tautų bendrą darbą Vokietijos D.P. stovyklose ir siekimus emigracijoje. Pranešimas bus anglų kalba, nes susirinkime dalyvaus ne tik lietuviai, bet ir latviai bei estai nariai.

Baltic American Society valdybos pirmininku iš eilės esti renkamas latvis, estas ar lietuvis. Draugija įkurta 1941 metais, jau Pabalitijo valstybėms nustojus laisvės. Jos tikslas yra burti vienybėn baltų emigrantus N. Anglijoje ir kultūrinėmis priemonėmis skatinti pasaulį neužmiršti mūsų Tėvynei padarytą skriaudą. Šiais metais d-jai pirmininkauja lietuvė p. Bronė Cleveland. Direktorių valdyboje skaitome visą eilę žinomų lietuvių veikėjų, kaip dr. Pr. E. Galinis, p. Anelė Januškevičienė, kun. Pr. M. Juras, p. Ona Ivaškienė, adv. A. O. Šalna, ir kt. Į draugiją įsirašė visa eilė naujųjų ateivių — lietuvių tremtinių, norinčių prisidėti prie mūsų reikalų išjudinimo svetimtaučių tarpe.

PADĖKA

Marianapolio Vadovybė jaučia malonią pareigą išreikšti gilią padėką savo geradariams ryšium su pavykusiu Hartfordo T.T. Marijonų Rėmėjų suruoštu rugsėjo mėn. 25 d. parengimu Hartfordo lietuvių parapijos salėje. Ypatingai pabrėžtinas vietos lietuvių parapijos klebono, prelato Amboto palankumas ir šiltas žodis susirinkiusiems, be to, kun. J. Seibučio ir kun. Pranskaus kalba ir aukos. Taip pat didelės padėkos užsipelnė ir parengimo komisija, sudedanti iš p. M. Kripo, Mr. ir Mrs. Kalis, Mrs. E. Kalenda ir Mr. ir Mrs. Becker. Visiems čia suminėtiems Tėvų Marijonų bičiuliams ir geradariams savo palankumu ir triūsu parėmusiems lietuvišką katalikišką mokslo įstaigą Marijanopolio Vadovybė taria nuoširdų lietuvišką ačiū.

Marianapolio Vadovybė,
Thompson, Conn.

Bostono Lietuvių Skaučių - Skautų Globėjai

Neseniai pradėję kurtis lietuviai skautai-ės, jau susirado ir globėjus. Juos mielai sutiko globoti vietiniai Amerikos Lietuvių Stepono Dariaus 317 posto legionieriai.

Posto valdyba užleido skautų reikalams visą trečiąjį savo būstinės "C" St. aukštą. Šiuo metu skautai-ės gautąsias patalpas savo jėgomis remontuoja ir ruošia patalpas.

Atvykęs remonto darbų pažiūrėti legiono raštininkas J. Romanas, matydamas skautų pastangas, paaukojo skautų-čių reikalams $5. Jis yra pirmasis parėmęs skautus-es savo duosnia auka.

Stepas Januliūnas ir kiti legijonieriai neatsilieka: ar tai duodami patarimus, ar paskolindami darbui reikalingus įrankius bei medžiagą, o pirmuosius žingsnius bežengiantiems juk visko trūksta.

Lietuviai skautai ir skautės džiaugiasi suradę tokius nuoširdžius globėjus ir taria skautišką ačiū, už pagalbą.

K. Nenortas.

Maldų Rinkinėlis,

balti celuloidiniai viršeliai. Kaina — $1.50.

DARBININKAS
366 W. Broadway,
So. Boston 27, Mass.

PAIEŠKOJIMAI

ALEŠIŪNAITĖS, Levosė ir Marija, iš Palevenės m., Kupiškio vl., Panevėžio ap.

BALKYS, Feliksas, ir jo brolis bei dvi seserys, vaikai Juozo Balkio, kilusio iš Tytuvėnų v., Raseinių ap.

BULAITĖ, Juze, iš Norūnų dv., Kupiškio vl., Panevėžio a.

BUTENAS, Antanas ir Jonas, iš Butenų km., Rokiškio v.

BUTKUTĖ - Turkauskienė, Ona, iš Ridikiškių km., Eržvilko vl., Tauragės ap.

JUSEVIČIUS, Kazimieras, iš Žaslių, Trakų ap.

JUŠKA (Juškevičius), Albinas, iš Bajorų km., Bartininkų vl., Vilkaviškio ap.

JUŠKEVIČIUS (Juška), Albinas, iš Bajorų km., Bartininkų vl., Vilkaviškio ap.

KARAKUL, Elena.

KAZLAITĖ (Kazliūtė), Magdė, iš Kazlų - Rūdos km., Marijampolės ap.

KNIZIKEVIČIUS, Antanas, Ignas ir Petras.

KNIZIKEVIČIŪTĖ, Emilija, duktė Jono.

LAZAREVIČIUS, Andrius, iš Panemunikių km., Antnemunio vl., Alytaus ap.

MAURICAS, Agota, Jonas, Petras, Petronė ir Povilas, iš Pakalniškių km., Tenenių par., Tauragės ap.

"Darbininko" Metinis MENO ir JUOKŲ VAKARAS

SEKMADIENĮ,

Lapkričio - Nov. 20, 1949

Patrick Gavin School Auditorijoje

F ir 7th Street, So. Boston, Mass.

Programą išpildys pagarsėjės magikas A. Jurgėla iš New Yorko ir Nashua Parapijos Vyrų Grupė, vadovystėje muziko J. Tamulionio.

Visus kviečiame ruoštis į šį parengimą.

UŽUOJAUTA

L.R.K.S.A. 94 kuopa savo pirmininkui adv. Jonui J. Grigaliui liūdėsio valandoje, mirus jo sesutei Onai Horgan - Grigaliūtei, reiškia **nuoširdžią užuojautą.**

94 Kuopos Valdyba.

Nauji Tremtinių Transportai

Pradžia 5-tame pusl.

Petrauskas, Jonas, Eugenija į Philadelphia, Pa.

Plytnykas, Antanas, Teodora į Philadelphia, Pa.

Preikšaitis, Martynas, Eva, Mantvydas, Eva, Marė į Freesoil, Mich.

Pudimaitis, Adolfas, Jeva, Jonas į Newell, S. Dakota.

Racka, Antanas, Marija, Antanas, Birutė į Detroit, Mich.

Reinys, Jonas, Bernadeta, Jonas į Remsey, N. J.

Ričkevičius, Antanas, Teofile, Teresė, Antanas, Bronius, Algimantas, Albinas į Orwigsburg, Penn.

Rimkevičius, Antanas, Vilhelmina, Rimvydas, Edmundas į Worcester, Mass.

Rukas, Antanas, Elena, Dobilas į Philadelphia, Pa.

Rutelienis, Vytautas, Julija, Algimantas į So. Boston, Mass.

Rumkevičius, Magdalena, Nijolė, Vytautas į Philadelphia, Pa.

Šaulys, Vaclovas, Augusta į Chicago, Ill.

Šliažas, Vaclovas, Augusta į Chicago, Ill.

Šliažas, Juozas į Bridgeport, Conn.

Snipas, Vincas, Kunigunda, Vincas, Romas į Waterbury, Conn.

Staskauskas, Jonas, Zuzana, Algimantas, Elena, Vytautas į Morgan, Minn.

Stransgalys, Mina, Rose į St. Albans, L. I., N. Y.

Subačius, Albinas, Natalija, Romualdas į Wilkes Barre, Pa.

Svita, Petras, Izabelė į Brooklyn, N. Y.

Tutlys, Vincas, Emilija, Ramutė, Dalia, Gabryela į Chicago, Ill.

Tautvila, Juozas, Joana į Gary, Indiana.

Vaitkus, Antanas, Ema, Vale, Elli į Westfield, Mass.

Vaskelis, Antanas, Angela, Gražina, Vitalija į Traverse City, Mich.

Velaciciūtė, Aldona į Napier RD near Pipestone, Minn.

Zvilius, Martynas į Northfield, Minn.

Žvirblis, Juozas į Athol, Mass.

Atvykusius pasitiko organizacijų atstovai.

BALF Imigracijos Komitetas.

POŠKUS, Jonas, iš Varėnos, pravarde Grigas, ir kiti varėniškiai Poškai, pravardžiuojami Mitušiais, Pranučiais ir Ulkomis.

Ieškomieji arba apie juos žinantieji maloniai prašomi atsiliepti į:

Consulate General of Lithuania
41 West 82nd Street
New York 24, N. Y.

Draugijų Valdybų Adresai

LIETUVOS DUKTERŲ DR-JOS PO GLOBA MOTINOS ŠVČ.

Pirmininkė — Eva Marksienė, 625 E. 8th St., So. Boston, Mass. Tel. SOuth Boston 8-1298.
Vice-Pirmininkė—B. Gailiūnienė, 8 Winfield St., So. Boston, Mass.
Prot. Rašt. — Ona Ivaškienė, 440 E. 6th St., So. Boston, Mass.
Finansų Rašt. — B. Cūnienė, 29 Gould St., W. Roxbury, Mass. Tel. Parkway — 1864-W
Iždininkė — Ona Siauris, 51 Tampa St., Mattapan, Mass.
Tvarkdarė — Ona Krasauskas, 11 Springer St., So. Boston, Mass.
Kasos Gl.—Elzbieta Aukštikalnytė, 110 H St., So. Boston, Mass.
Draugija savo susirinkimus laiko kas antrą antradienį mėnesio, 7:30 v. vakare, Parapijos salėje, 492 E. Seventh St., So. Boston, Mass.
Visais draugijos reikalais kreipkitės pas protokolų raštininkę.

ŠV. JONO EV. BL. PAŠALPINĖS DRAUGIJOS VALDYBA

Pirmininkas — Viktoras Medonis, 21 Sanger St., So. Boston, Mass.
Vice-Pirm. — Vincas Stakutis, 684 Sixth St., So. Boston, Mass.
Prot. Rašt. — Jonas Glineckis, 5 Thomas Pk., So. Boston, Mass.
Fin. Rašt. — Aleksandras Ivaška, 440 E. Sixth St., So. Boston, Mass.
Iždininkas—Stasys K. Griganavičius, 699 E. Seventh St., S. Boston, Mass.
Maršalka — Jonas Zaikis, 787 Broadway, So. Boston, Mass.

Draugija laiko susirinkimus kas trečią sekmadienį kiekvieno mėnesio, 2 val. po pietų. Parapijos salėj, 492 E. 7th St., So. Boston, Mass.

Visais draugijos reikalais kreipkitės pas protokolų raštininką.

GRABORIAI

S. Barasevičius ir Sūnus
Funeral Home
254 W. Broadway
South Boston, Mass.
JOSEPH BARASEVIČIUS
Laidotuvių Direktorius
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas Dieną ir Naktį
Koplyčia Šermenims Dykai
Tel. SOuth Boston 8-2590
AVenue 2-2484

CASPER
FUNERAL HOME
187 Dorchester Street
South Boston, Mass.
Joseph W. Casper
(KASPERAS)
Laidotuvių Direktorius ir Balsamuotojas
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas Dieną ir Naktį
Koplyčia Šermenims Dykai
Tel. SO 8-1437
SOuth Boston 8-3960

YAKAVONIS
Funeral Home
741 No. Main St.
Brockton, Mass.
V. YAKAVONIS
Laidotuvių Direktorius ir Balsamuotojas
Patarnavimas Dieną ir Naktį
Koplyčia Šermenims Dykai
Tel. Brockton 8-1580

WAITT
FUNERAL HOME
30 Emerson Ave.
Brockton, Mass.
Edward J. Waitt
(Waitekūnas)
Laidotuvių Direktorius ir Balsamuotojas
Patarnavimas Dieną ir Naktį.
Koplyčia Šermenims Dykai
Tel. Brockton 3368

WAITKUS
FUNERAL HOME
197 Webster Ave.,
Cambridge, Mass.
PRANAS WAITKUS
Laidotuvių Direktorius ir Balsamuotojas
(Notary Public)
Patarnavimas dieną ir naktį. Nauja moderniška koplyčia šermenims dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas žemiausiomis kainomis.
Kainos tos pačios ir į kitus miestus.
Reikale šaukite; Tel. TR-6-6434.

ZALETSKAS
FUNERAL HOME
564 East Broadway
SOUTH BOSTON, MASS.
D. A. Zaletskas, F. E. Zaletskas
Graboriai ir Balsamuotojai
Patarnavimas dieną ir naktį.
Koplyčia Šermenims Dykai
NOTARY PUBLIC
Tel. SO 8-0815
SOuth Boston 8-2609

DAKTARAI

Tel. AV 2-4026
J. Repshis, M.D.
Lietuvis Gydytojas
495 Columbia Road
arti Uphams Corner
Dorchester, Mass.
Ofiso Valandos: 2—4 ir 6—8.

ĮVAIRŪS SKELBIMAI

A. J. NAMAKSY
Real Estate & Insurance
409 W. Broadway
SO. BOSTON, MASS.
Office Tel. SOuth Boston 8-0948
Res. 37 Oriole Street
West Roxbury, Mass.
TEL. PA—7-1233-W

Pristatome Alų ir Toniką
Mes turime 11-kos rūšių alaus ir įvairių tonikų. Mes alų ir toniką pristatome vestuvėms, į namus, krikštynoms, parėms ir piknikams. Patarnavimas skubus ir mandagus. Šaukite:
BORIS BEVERAGE CO.
J. ARLAUSKAS, Savininkas
220 E St., Tel. SO 8-3141, So. Boston, Mass.

Užsisakyite Toniko Pas Mus
Pristatom geriausį toniką Piknikams, Vestuvėms, Krikštynoms ir visokiems Parengimams.
Kainos prieinamos.
Myopia Club Beverage Co.
Grafton Ave., Islington, Mass.
Tel. Dedham 1304-W
PRANAS GERULSKIS, Namų Tel. Dedham 1304-R

Geriausia Užeiga Vyrams ir Moterims yra
SOUTH BOSTON CAFE

Vincas Balukonis, Savininkas.
Pagamina gerus lietuviškus pietus, užlaiko geriausį alų, vyną ir degtinę, ir visiems draugiškai ir mandagiai patarnauja.
258 West Broadway, South Boston, Mass.

Literatūra

Jonas Biliūnas

Žvaigždė

Parvažiavęs vasaros į savo tėviškę, išėjau vieną šventadienį su broliu į lauką javų aplankyti. Gražu buvo neapsakomai. Danguj nė mažiausio balto debesėlio. Tik pūtė vėjelis, bet toks lengvas ir malonus, kad rodėsi, jog tai apsnūdusios gamtos kvėpavimas, nuo kurio pats oras drebėjo, tviskėjo. Ramiai stovėjo apsvaigęs miškas: nei ošimo, nei paukščių giedojimo. O aplink jį mirguliavo javais apsėti laukai: čionai pabalę rugiai stovėjo, palenkę sunkias savo varpas; tenai toliau žaliavo vasarojus, žydėjo grikiai. Ore nei vieno balso, nei vieno šauksmo. Tik toli, Šventosios pakraščiais, rėkavo žąsys, raudojo piemenų rageliai. Buvo taip ramu, tokia giedra, kad, rodėsi, pati saulė žeme ridinėjo.

Apėję ežiomis rugių ir vasarojaus lauką, prisiartinom prie miško. Čionai, slėpdamies nuo saulės spindulių, palindom po pušim ir atsigulėm pasilsėti. Begulėdamas pamačiau iš antros pusės einantį pamiške seną žmogų, lazdele pasiramščiuojantį. Jo statula pasirodė man pažįstama.

— Žiūrėk, bene Simas eina? — paklausiau brolį.

— A-a, jis — atsakė pažiūrėjęs brolį ir sušuko: — Ei, dėde, kur eini, palauk?!

Senelis sustojo. Pažinęs mudu, sulingavo galva ir pasisuko į mudu.

— Nu, tai ko jūs čionai gulit? — geru, bet šiurkščiu balsu tarė.

— Gulk ir tamsta, — atsakė brolis: — mat, kai kaitina, prasivėdinsi.

Pasirėmęs lazdele, sunkiai rangė dėdė Simanas senus savo kaulus, kol atsisėdo ant žemės.

— Tai gal javus lankot?

— paklausė.

— Nugi, atėjom... — atsakė brolis.

— Ir aš išėjau pasižiūrėti, — tarė Simanas, — bet nelabai kokie javai, ne tokie, kaip seniau būdavo... kas metai vis blogyn ir blogyn... o čionai visa pabrango, mokesčiai auga... Kas ir bebus toliau... iš kur bepriteks žmonės...

Bet ūmai ant Simo veido pasirodė ypatingas, linksmas spindulys.

Šypsodamas ir tik tik linguodamas žila galva, žiūrėjo į mane. Žinojau, ką nori pasakyti...

— Nu, tai dabar, Jonai, — tarė pasilenkęs prie manęs Simanas, — papasakok mums ką nors. Juk tu daug žinai, daug esi skaitęs ir apie kitas šalis, ir kas pasauly dedas; tik tavęs nepriprašysi — nenori mums pasakoti.

Niekas kitas visam sodžiuje nemėgdavo taip pasakojimų, kaip dėdė Simanas. Patirs, būdavo, kad aš parvažiavau, ir ateina šventadienį į mane naujienų pasiklausyti. Ir jeigu pradėdavau pasakoti ,nepaleisdavo: klausydavo lig sutemos, lig vidunakčio. Jeigu dar kita ką labiau mėgdavo, tai tik savo ūkį ir medžioklę, kurios ir senas būdamas negalėjo išsižadėti. Taigi, ir dabar sunku man buvo išsisukti: noroms nenoroms turėjau pradėti. Žodis po žodžio, priėjome ir prie astronomijos. Kada jau išmatavom saulės didumą ir žvaigždžių tolumą ir apreiškėm nusistebėjimą dėl Dievo galybės ir prigimties neapsakomų grožybių, mano brolis tarė:

—O kodėl gi dieną žvaigždžių nematyti?

Kada jam tai išaiškinau, dėdė Simanas atsiliepė:

— O aš ir dieną esu matęs.

— Nejaugi tamsta matei? — paklausėm mudu.

— Mačiau... — atkartojo Simanas ir, lazda atsirėmęs, ėmė pasakoti:

— Seniai tai buvo... Dar aš, jūsų tėvelis, amžiną atilsį, ir visi mūsų sodžiaus po ponais tebebuvom... Kratėm šitai anam lauke pamiškėj mudu su Baltrum Rudokų mėšlą; skubėjom dirbti, nes buvo jau po pietų, o lig vakaro turėjom nukratyti dar didelį mėšlu apvežtą lauko plotą. O neduok, Dieve, būdavo, nepabaigsi darbo! Taigi dirbom šusilę. Besišluostyd a m a s nuo kaktos prakaitą, pakėliau galvą; žiūriu — pro pat pušies viršūnę mirksi danguj žiburėlis šalia debesies, po kuriuo ką tik saulė palindo.

— Žiūrėk, — sakau Baltrui, — ar tik ne žvaigždė žiba?!

— Ar tu sapnuoji? —atsiliepė Baltrus ir pakėlė galvą.

— Bet tu pažiūrėk, — atsakiau jam: — argi nieko nematai pakrašty ano debesėlio, kur štai užu tos pušies niūkso?

— Iš tiesų, — sušuko Baltrus,— lyg tartum kas žiba!

Sustojom mudu, žiūrim į žvaigždę ir galvojam, kas tai galėjo būti, kad dieną žvaigždė pasirodė. Tik pamatėm: netoli eina urėdas Gimbutas (tas pats, kurs ir dabar paupy tebegyvena). Per visą kūną mudviem šiurpas perėjo.

— O ko jūs čionai, uncvotai, sustoję stovit, a? — suriko prisiartinęs.

— Pamačiau, ponai, žvaigždę, — sakau visas drebėdamas, — tai žiūrim su Baltrum. Nežinom, kas tai gali būti...

— Kokią žvaigždę, kur? — paklausė.

— Žiūrėk, sakau, ponai, pro anos pušies viršūnę— kaip tik pakrašty debesėlio žiba.

Ir šiaip žiūrėjo urėdas, ir taip — nemato.

— Nieko nematau... — tarė piktas ir, palikęs mudu, nuėjo atgal.

O mudu su Baltrum drebam. Dabar, sakom, tai jau bus. Nuėjęs lieps atnešti vyčių kūlį, pašauks mudu pavietin, kur visados plakdavo ir tiek, kad panešti negalėsim. Ir žvaigždę užmiršom. Dirboms dabar taip, kad dulkės per lauką ėjo; bet širdys abiejų drebėjo. Pagaliau pamatėm — sugrįžta, kažin kuo rankoj nešinąs. Kojas mudviem pakirto — tik pastovėti begalim...

— Ar tebematyti dar žvaigždė? — paklausė mane.

Pakėliau galvą aukštyn — dar žiba. Parodžiau. Prisidėjo urėdas prie akies ilgą vamzdelį ir žiūri.

— Tiesa, žvaigždė, — atsiliepė lukterėjęs:— geras gi tu, Simanai, akis turi, kad galėjai ją pamatyti.

Pats pažiūrėjo, paskui ir mudviem vamzdelio davė. Paėmiau jį dreban čiom rankom, prisidėjau prie akies ir kuo tik nesurikau nustebęs: taip dabar aiškiai buvo matyti žvaigždė ir tokia apskrita, graži, kaip mažas auksо obuolys. Paskui papasakojo mudviem urėdas, kokios žvaigždės esti didumo, kas jos tokios yra. Daug tada jis mudviem apsakė. Toks geras buvo, kokio nei pirma, nei paskui niekados nemačiau. Pagaliau atsiminė, kad mes stovim, ir liepė eiti dirbti.

Bet mudu su Baltrum linksmu jau buvom, kad taip visa gerai pasibaigė.

— Tai nepakliuvot už tai? — paklausė brolis.

— Ne, tuo kartu žvaigždė išgelbėjo, — atsakė Simanas.

— O lupdavo, oi, lupdavo! — kalbėjo toliau, atsiminęs praeitį senelis, linguodamas žila savo galva. — Už menkiausią daiktelį kraujas plaukte plaukė. Ir, neduok Dieve, jeigu kas nors kartą pakliūdavo: tas visą gyvenimą minėdavo. Dabar tai bepiga su šituo. Jūs šitai mokslus einat, žmonėmis pasidarot — ir tai skundžiatės, o jūsų tėvai kiekvieną valandą už savo kailį arba net gyvybę drebėdavo. Ir tačiau nuo jų dainos visos girios aplink skambėdavo. Ir linksmos buvo tada girios, pilnos paukščių ir laukinių gyvulių; nuo uogų ir grybų žemė marguliavo; riešutų — kiek dabar gilelių; upėj ir liūnuos žuvies — kiek tik nori, ir kokios žuvies! Kad sugaudavai lydį arba lyną, tai būdavo ko nešti. Nors daugiausia tų visų daiktų ponui turėdavom pristatyti, bet ir mums šis tas kliūdavo. O dabar miškus kone visus iškirto — vėjas smėlį nešioja. Nueini medžioti: vaikštai žmogus visą dieną, vargsti ir gaišti, o gerai, nors kiškelį arba teterviną parsinešti; dažniausiai dykom namo pareini. Žuvys išnyko: džiaugies, jeigu pasninkui arba kūčioms tik mailiaus pasigauni... Et, blogyn eina, ir gana! Kad nors tie rugiai ir vasarojus geriau augtų...

Simanas nutilo ir liūdnom akim žiūrėjo tolumon. Jau artinos vakaras. Iš miško išlindo juodi ilgi šešėliai ir plačiai uždengė rugių lauką. Saulė riedėjo žemyn ir ruošėsi greitai pasislėpti už aukšto Šventosios kranto. Oras vėso. Nenoromis išlindom visi trys iš po pušies, kur taip ramu buvo gulėti. Atsisveikinę su Simanu, mudu su broliu pasukom namo. Ilgai dar mačiau atsigręždamas tai stovinčią, tai einančią ežie senelio statulą: pagaliau ji pasuko už raistelio ir išnyko...

"M. L."

Chicago policija apžiūri karo suvenirus, kurie buvo atrasti karo veterano (kairėje ats. fot.) Julian Wohlkuen rūsyje. Juos sudaro įvairūs šaunamieji ir kitokie ginklai, kurie, kaip pasakė policija, gali būti vartojami. Kaipo bendra taisyklė, suvenirai neturi būti pavojingi.

SALA

Čia mūsų dangų neviltis užvilko,
Ir slegia jį kasdien, kaip liepos tvankuma,
O matome mus glostančių klevų viršūnių šilką
Ir, kaip mergaitės, vasaras praeinančias lanka.

Ir tie vaizdai, vis dideli ir ryškūs,
Nes ji tenai visų minčių sala.
Ir stovi liūdesys toks nenueinantis, kaip miškas
Ir laša skausmas, kaip pavasario pavargusių beržų sula.

Aloyzas Baronas

DEIMANTĄ RADAU

Kasryt ,keliaudamas iš Igls
Mažytę bažnytėlę aplankau:
Joje, po kojom Nukryžiuoto,
Aš brangų deimantą radau.

Jis buvo toks skaistus ir šventas
Nedrįso rankos jo paliest,
Tik akys glamonėjo, glostė
Ir nešėsi gelmėn širdies.

Kada prieš veidą Nukryžiuoto
Nužemintai aš galvą nulenkiu,
Tą patį deimantą, lyg dangų,
Visad po kojom Jo regiu.

At. Kairys.

Kerdžius ir Avelė

Opa, opa, o — čia — čia...
Mauna vilkas su pačia.
Rum—bum, bum—bum į kark-
Bijo gauti per nasrus [lus

Paskui vejas la—pa—ta
Su ilgiausiąja lazda
Senis kerdžius klumpakojis
Baltas kelnes paraitojęs.

"Stok, vilkeli, pilksermėgi,
Kogi bėgi, kogi bėgi?"
Prašo kerdžius nusiminęs,
Avelytės neapgynęs

"Atiduok man mano avį.
Nejau mėsytė tave žavi?
Tave gerbsiu, kaip karalių
Tų gauruotųjų avelių.

Tau nupinsiu aš vainiką"...
— Ne už dyką, ne už dyką! —
Šaukia vilkė už vyrelį.
Vilkas užimtas — negali.

Vilko dantys išgaląsti.
Nor avies jis atsikąsti.
Senis kerdžius atsiliko.
Tai bus balius, ir už dyką!

Leidžia auką iš dantų:
— Eik, pačiut, prie palaikų!—
O avelė strikt — pastrikt
Bėga kerdžiaus pasitikt.

Senis kerdžius: "O čia—čia,
Lėk, avele, tik riščia —
Nuniokota, nupešiota
Vilko seilių apterliota".

O avelė mė — ė — ė
Kur tyra tyra versmė?
Kad ir šalta ji — čia — čia
Pagrožėsiu paslapčia.

Vilkas vytųs gauruotgalvę,
Bet išgirdo šūvių salvę.
Tai eigulis ži— ži — ži
Drožia vilkui pamaži.

Opa, opa, o — čia — čia...
Mauna vilkas su pačia.
Rum—bum, bum—bum į miš-
Bijo gauti per nasrus. [kus

Kas ten traška,kas ten brazda?
Ogi kerdžius meta lazdą.
Avys burias mė—ė—ė...
Kaip sesytės mūs gerklė?

Sesės mielos, mė—ė—ė.
Suskambės kita giesmė.
Senis kerdžius ir eigulis
Mus apsaugos nuo pilkulio.

Karolė Pažėraitė.

BET Į KUR?

Supa Nemunas mažą valtelę,
Supa bangos mane,
Neša vilnyja tėviškės dalią,
Bet į kur, nežinia!

Gal tolyn, į marias, į plačiąsias,
Gal pasaulio kraštan?
Kur palaimintą uostą atrasiu,
Atsimušęs krantan?

Ir ant žemės naujos, nematytos
Žvelgsiu vis atgalios,
Kol išauš, patekės laisvės rytas
Ir namo parvilios.

Supa Nemunas mažą valtelę,
Supa bangos mane,
Neša vilnyja tėviškės dalią,
Bet į kur, nežinia?

At. Kairys

Nuo Vilniaus iki Bostono

Pradžia 3-čiame pusl.

strategiškai svarbią vietovę.

Bet amerikiečiai ėjo tolyn ir greit pasiekė Elbę, užėmė Chemnitza Saksonijoj ir net netoli Pragos atsidūrė.

Deja, po vokiečių kapituliacijos prasidėjo zonų nustatymai. Dar kartą buvom labai nustebinti, kai amerikiečiai traukėsi iš Čekijos ir net Thueringijią užleido rusams.

Nenorėdami tuo tikėti, dar prieš kapituliaciją siuntėme delegaciją pas amerikiečių komendantą pasiteirauti dėl mūsų likimo. Jis nieko tikro nepasakė, tik pareiškė, kad mumis bus pasirūpinta.

Gyventojai vokiečiai teiravosi mūsų, kaip pažįstančių bolševikus, nuomonės. Mes jiems suteikėm pageidaujamų informacijų iš savo patyrimo ir, rodydami į tris raides — LSR, kurios buvo visur ant slėptuvių užrašytos (Luftschutzraum — slėptuvė) ,sarkastiškai patarėm:

— Lern sofort russisch! (mokykitės tuojau rusiškai)...

O patys suskilom į kantriuosius ir nekantriuosius. Vieni liko laukti kol jais pasirūpino, sunkvežimiais nugabeno į Eisenachą, o iš ten aplinkui pro Saksoniją, drebant, kad rusams neatiduotų, nuvežė į Bavariją. Kiti gi dar prieš kapituliaciją pasileido pėsti su vežimėliais sauvališkon kelionėn Reino link ir net Bremeno kryptimi, kad iš ten greičiau užjūrin patekti, nes galvota, kad anglosaksai užsieniečius Vokietijoj ilgai nelaikys.

Kaip toliau mums sekės Vokietijoj, kaip mus vėl į stovyklas suvarė, kaip mumis pradžioj labai gerai rūpinosi UNRRA, paskui pradėjo varginti screeningai, kilnojimai ir mėtymai iš stovyklų, pagaliau atsirado IRO, kuri mus agitavo repatrijuoti ir paruošė emigracijai, — daugumai skaitytojų jau žinoma.

Šiandien laimingas esu Bostone, bet galvoju apie tūkstančius dar Vokietijos stovyklose ir apie kenčiančią tėvynę už geležinės uždangos, tikėdamas dar būti naudingas laisvę atgausiančiai Lietuvai.

Galas.

JEI NORI GREITAI IŠMOKTI ANGLŲ KALBĄ, ĮSIGYK —
"ANGLŲ KALBOS MOKYTOJAS"

Norintiems angliškai pagal gramatiką išmokti, patariame įsigyti knygą *ANGLŲ KALBOS MOKYTOJAS*. Joje yra naudingi pasikalbėjimai: keliaujant traukiniu, pas gydytoją, pas siuvėją, krautuvėje ir panašiai. Knyga turi 174 puslapius, stipriu viršeliu. Knygos kaina tik $2.00.

DARBININKAS
366 W. BROADWAY, SO. BOSTON, MASS

Nebūk be įdomiausio laikraščio
"DARBININKO"

Dabar geriausias laikas užsirašyti darbo žmonių laikraštį "DARBININKĄ".

Tik per "DARBININKĄ" sužinosime apie savo draugus, gyvenančius Amerikoje ir visame pasaulyje.

Tik per "DARBININKĄ" mes sužinosime, kas dedasi pavergtoje Lietuvoje.

"DARBININKAS" buvo, yra ir bus geriausias Amerikos lietuvių išeivijoje laikraštis.

"DARBININKAS" yra pripažintas kaipo rimčiausias katalikiškoje dvasioje vedamas laikraštis.

"DARBININKAS" išeina du sykiu į savaitę ir metams kainuoja $5.00; pusei metų $2.50.

"DARBININKAS" imant tik sykį į savaitę, metams kainuoja $3.00; pusei metų — $1.50.

"DARBININKAS"
366 West Broadway, So. Boston 27, Mass.

TIK IŠĖJO IŠ SPAUDOS
KUN. DR. K. GEČIO
Naujas Istorinis Veikalas
"KATALIKIŠKOJI LIETUVA"
Kas norėtų susipažinti su Katalikų Bažnyčios Lietuvoje praeitimi ir jos dabartimi, turėtų būtinai įsigyti gražiai išleistą knygą —
"KATALIKIŠKOJI LIETUVA".
Naujasis veikalas yra gražiai paveikaluotas, turi 587 puslapius, ir Lietuvos bažnytinės provincijos žemėlapį. Susideda iš 6 dalių: 1) Krikščionybės keliai į Lietuvą; 2) Reformacijos sąjūdis Lietuvoje; 3) Lietuva caristinės Rusijos okupacijos laikais 1795—1918; 4) Šventoji Lietuva; 5) Lietuvos trispalvei plevėsuojant 1918—1940; 6) Nebaigta lietuvių tautos Golgota 1940—1946 m.
Kaina — $4.00
Užsakymus siųskite:
DARBININKAS
366 W. Broadway, So. Boston 27, Mass.